

**HUKUK MAHKEMELERİNE YÖNELİK
TAVSİYELER LİSTESİ 2018**

İÇİNDEKİLER

1-Acele Kamulaştırma Nedenine Dayalı El Koyma Taleplerinin Değişik İş Defteri Yerine Esas Defterine Kaydının Yapıldığı.....	5
2-Aile (Asliye Hukuk) Mahkemelerinde 6284 Sayılı Kanun Gereğince Verilen Önleyici Tedbir Kararlarında Hatalı Uygulamalar Yapıldığı	5
3-Aile Mahkemelerinde Kısa Karara Hükmün Tamamının Yazılmadığı	6
4-Basit Yargılama Usulüne Tabi Davalarda Taraplara Cevaba Cevap ve İkinci Cevap Dilekçesi İçin Süre Verildiği.....	7
5-Basit Yargılama Usulünde Dosyanın Birden Fazla Takipsiz Bırakılması Halinde Davanın Açılmamış Sayılmasına Karar Verilmesi Gerektiği	7
6-Baro Pulu Olmayan ve Suret Harcı Yatırılmayan Vekâletnamelerin Kabul Edildiği...	7
7-Bilirkişi Seçimi, Dosyaların Teslimi ve Raporun Hazırlanmasında Hatalı ve Gecikmeli İşlemlere Yer Verildiği.....	7
8-Bilirkişi Raporlarının İncelenmesi İçin Talikler Yapıldığı.....	9
9-Bilişim Sisteminin Kullanılmadığı.....	9
10-Bonoya Dayalı İhtiyati Hacizlerde Teminat Alınmadığı.....	10
11-Boşanma ve Evliliğin İptali Kararlarında Tarafların Açık Kimliği	10
12-Boşanma Kararlarının Nüfus Müdürlüğüne Gönderilmediği.....	10
13-Boşanmaya İlişkin Vekâletnamelerde Fotoğraf Bulunmadığı.....	11
14-Bozma Üzerine Dosyanın Esasa Kendiliğinden Kaydedilmediği, Onama Kararlarının Derhal Tebliğe Çıkarılmadığı	11
15-Çekişmesiz Yargıya Tabi İşlerin Gerekçeli Kararlarında “İlgili” Yerine “Davacı” İbaresinin Kullanıldığı.....	11
16-Davaların Süratli Sonuçlandırılmasında Hassas Davranılmadığı	12
17-Davanın Kısmen Kabulünde Hüküm Sonucunda Tereddüt.....	14
18-Davetiyelere Meşruhat Konulmadığı	14
19-Delillerin Sunulması İçin Kesin Süre Verilmediği.....	14
20-Derneğin Kendiliğinden Dağılmış Sayılmasına İlişkin Dava Dosyalarının Değişik İş Numarası Üzerinden Taraf Teşkil Edilmeksizin Sonuçlandırıldığı	15
21-Dosyaların Dizi Listesine Bağlanmadığı	15
22-Dosyaların Kanun Yolu İncelemesi İçin Merciiine Gönderilmesinde Gecikme.....	15
23-Duruşma Tutanaklarında HMK'nın 154. Maddesinde Belirtilen Hususlara Yer Verilmediği, Oturuma Katılan Tarafların İsimlerinin Zapta Yazılmadığı	17
24-Elbirliği Mülkiyetinin Paylı Mülkiyete Çevrilmesinde Payların Açıkça Gösterilmediği.....	17
25-Eksik Gider Avansının Tamamlattırılmasında Kesin Süre Verilmediği, Süresinde Yatırılmamasının Hukuki Sonuçlarının Hatırlatılmadığı ve Gider Gerektiren Kalem ve Miktarların Açıkça Gösterilmediği	17

26-Eve Dön İhtarlarında Başvurma, Karar ve İlâm Harcı Alındığı	18
27-Eve Dön İhtarlarında Terk Tarihinden İtibaren Dört Aylık Süreye Riayet Edilmediği, Terk Tarihinin Yazılmadığı	18
28-Evlat Edinme Kararlarının Nüfus Müdürlüğüne Gönderilmediği	18
29-Evlilik Kaydı Aranmadan Konutu Terk Eden Eşe Muhtıra	19
30-Gaiplikte İlanın Bir Kez Yapıldığı ve Kararın Nüfus Müdürlüğüne Gönderilmediği.....	19
31-Gerekçeli Kararın Geç Yazıldığı	19
32-Görevsizlik veya Yetkisizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler.....	19
33-Harç Tahsil Müzekkerelerinin Geç Yazıldığı veya Hiç Yazılmadığı	20
34-Harçların, Vergilerin, Vekâlet Ücretinin Tayini ile Tahsilinde Hata ve Gecikmelere Düşüldüğü.....	20
35-Hakem Sıfatıyla Bakılan Davalar	23
36-Havalesi Yapılmayan Evrakın Dosyada Bulunduğu	23
37-Hazinenin Menfaati Halinde Kayyım Tayini	24
38-Hazine Vekillerinden Temsil Belgesi İstenildiği.....	24
39-Hedef Sürelerin Tatbikine İlişkin Usule Aykırı Hareket Edildiği.....	24
40-HMK'nın 150. Maddesine İlişkin Kararların Gecikmeli Verildiği.....	25
41-Hükmün Kesinleşmesinden Sonra Avansın İade Edilmemesi	25
42-Hukuk Mahkemelerinde Kesinlik Sınırı.....	26
43-İcra Hukuk Mahkemesinde Kıymet Takdirine İtirazda Masraflar, HMK'nın 320. Maddesinin Uygulanması	27
44-İcra Hukuk Mahkemesinde Şikâyetin Kabulünde Harç İadesi	27
45-İcra Hukuk Mahkemesinde İtirazın Geçici Kaldırılmasında Borçluya Gönderilen Davetiyeye Şerh	27
46-İcra Hukuk Mahkemesindeki Şikâyetlerde Davacı Tarafa Çıkarılan Tebligata Dosyanın İşlemden Kaldırılacağına Yönelik Şerh Düşüldüğü.....	28
47-İstihkak İddiası Üzerine Takibin Devamına Dair Verilen Kararların Kesin Olmasına Rağmen Temyiz/İstinaf Edilebileceğinin Belirtildiği	28
48-İhtiyati Hacizde Teminatın İadesi	28
49-İlanen Tebligatın Usulüne Uygun Yapılmadığı.....	28
50-İşi Biten Dosyaların Merciiine İade Edilmediği	29
51-İzale-i Şüyu Davasında, Tapuda Açık Kimliği Belli Olmayan Kişiye Kayyum Tayini.....	29
52-Kadastro Mahkemesine Komisyondan Görevsizlikle Gelen Dosyalarda İlan.....	29
53-Kadastro Mahkemesinde Kesinleşen Dosyanın Tapuya Resen Devri	30
54-Kadastro Mahkemesinde Adres Araştırma Yöntemi	30
55-Kalemde Tebliğde Şekil Eksikliği.....	30
56-Kamulaştırma Bedelinin Tespiti ve Tescili Davasında Bilirkişi Sayısı, Bedelin Ödenmesi.....	3030

57-Kamulaştırma Bedelinin Tespiti ve Tescil Davalarında, Dava Konusu Taşınmazın Bedeli Konusunda Duruşmada Hazır Olanların Anlaşmaya Davet Edilmesi.....	31
58-Kararlarda HMK'nın 297. Maddesinde Belirtilen Hususlara Yer Verilmediği, Kararların Gereksiz Olduğu veya Kısa Karara Aykırı Gerekçeli Karar Oluşturulabildiği.	31
59-Kanunla Belirlenmiş Sürelere Riayet Edilmediği.....	32
60-Kısıtlı Adına Dava Açılması ya da Açılan Davaya Müdahil Olunması Halinde Temsilciden Husumete İzin Kararının İstenmediği, Davalı Olan Kısıtlının Temsilcisinden Husumete İzin Kararı İstendiği.....	33
61-Kıymet Takdirine İtirazda Yasa Yolu	34
62-Geçici Hukuki Korumaya Dair Taleplerde HMK'nın 150. Maddesinin Uygulandığı.....	33
4	
63-Koruma Kararının Sulh/Asliye Hukuk Mahkemesinden Verildiği	344
64-Miras Şirketine Mümessil Tayininde Husumet	344
65-Mirasın Reddinin Kütüğüne Kaydedilmediği	35
66-Mirasçının Bulunmadığının Tespiti Halinde Veraset İsteminin Reddine Karar Verildiği.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.5
67-Noter İş Kâğıtlarının İstenme Usulü	355
68-Nüfus Kaydı Düzeltilmesi Davalarında Nüfus Görevlisi Huzuru	356
69-Nüfus Kaydının Düzeltilmesi Davalarında Adlî Sicil Kaydının Aranmadığı, Kararın Adlî Sicil İstatistik Genel Müdürlüğüne Gönderilmediği	356
70-Nafaka, Velayet, Vesayet, Nüfus Kayıtlarının Düzeltilmesi Taleplerine İlişkin ve Hizmet Akdi Sebebiyle İşçilerin Açtıkları Davalar Gibi 6100 Sayılı HMK'nın 103. Maddesinde Belirtilen veya Kanunlarda İvedi Olduğu Belirtilen ve Taraflardan Birinin Talebi Üzerine, Mahkemece İvedi Görülmesine Karar Verilen Dava ve İşlerin Adlî Tatilde Görülmediği.....	367
71-Nüfusta Ad ve Soyadı Düzeltilmesi Davalarında Verilen Kararın İlânı.....	367
72-Nüfus Davalarında Resen Araştırma İlkesinin Uygulanmasında Hassas Davranılmadığı	377
73-Orman Kadastro Davaları	378
74-Ön İnceleme İşlemlerinin Tam ve Eksiksiz Olarak Yerine Getirilmeden Tahkikat Aşamasına Geçildiği, Ön İnceleme Aşamasının Sonunda Ön İnceleme Tutanağı Düzenlenmediği	378
75-Reddi Hâkim Talebinin Reddine İlişkin Kararlarda Para Cezasına Hükmolünmediği.....	39
9	
76-Senet vs. Kıymetli Evrak Asıllarının Dosya İçinde Muhafaza Edildiği.....	399
77-Suç Oluşturan Eylemi Nedeniyle Yemin Teklifi	399
78-Tahkikat Aşamasında Belirlenen Eksik Harcın İkmal Edilmemesi.....	40
79-Tanıkların Çağrılmasında veya Dinlenilmesi Sırasında Kanuna Aykırı Uygulamalar Yapılabildiği.....	40

80-Tahliye Olan Hükümlü Davalıya Vasi Tayini Davasının Bekletici Mesele Yapıldığı 4041	
81-Taliklerde Saat Belirtilmediği.....	412
82-Talimat Tensiplerinin Geç Yapıldığı, Makul Sürede Duruşma Günü Tayin Edilmediği... ..	412
83-Taşınmazın Aynına İlişkin Davalarda Hüküm Özetlerinin Tapu Müdürlüğüne Gönderilmediği	422
84-Tapu İptal ve Tescil Davalarının Hakemde Görülemeyeceği	42
85-Tanımaya Dosyasında Annenin Son Medeni Halini Gösteren Belgenin Yer Almadığı	423
86-Tevdi Mahalli Tayini Kararının Tebliğ Edilmediği	423
87-Tevdi Mahalli Tayini Kararlarında Maktu İlâm Harcı Alındığı	433
88-Tüketici Mahkemesinde Harç.....	433
89-TMK'nın 644. Maddesine Göre Açılan Davalarda Özel Meşruhat	43
90-Vakıf Kararlarının Kütüğüne Tescil Edilmediği	434
91-Vasiyetnamenin Açılması Dosyasının İşlemden Kaldırıldığı, Vasiyetnamenin Aslının Dosyasında Muhafaza Edildiği, Vasiyetnamenin Açılmasının Tereke Hâkimliği Esasına Kaydı.... ..	44
92-Vasiyetnamenin Açılmasında Tüm Mirasçılar Arandığı, Duruşmada Mirasçı Hazır Bulunsa Bile Vasiyetnamenin Tebliği Zorunluluğuna Uyulmadığı, Vasiyetnamenin Açılmasında İptal ve Tenkis Davasının Bekletici Mesele Yapıldığı	445
93-Vekille Takip Edilen Nüfus Davalarında Özel Yetkinin Aranmadığı	45
94-Verasetin İptali Davasında Husumet	45
95-Yabancı Mahkeme İlâmının Altına Şerh.....	456
96- Yabancı Uyruklu Kişilerin Açtığı Davalarda Teminat Aranmadığı.....	456
97-Yargılama Giderlerinin Ayrıntılı Olarak Hükümde Gösterilmediği.....	46
98-Yasal Dayanağı Olmayan Delil Tespiti İstekleri	466
99-Yoklukta Yapılan Delil Tespit Tutanaklarının Karşı Tarafa Tebliğ Edilmediği.....	47
100-Yurt Dışı İstinabe Usulünde Hatalı Uygulamalar Yapılabildiği	477

1- Acele Kamulaştırma Nedenine Dayalı El Koyma Taleplerinin Değişik İş Defterine Kaydı Yerine Esas Defterine Kaydının Yapıldığı

Asliye Hukuk Mahkemesine ait esas sayılılar olmak üzere toplam adet dosyada, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4650 sayılı Kanun ile değişik 27. maddesi uyarınca acele kamulaştırma nedenine dayalı el koyma taleplerinin değişik iş defterine kaydı yerine esas defterine kaydının yapıldığı saptanmıştır.

*** 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4650 sayılı Kanun ile değişik 27. maddesi uyarınca acele kamulaştırma nedenine dayalı el koyma ve el koymaya esas bedele ilişkin kararların, Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin 17.07.2008 tarih, 2008/7975 esas ve 2008/10058 karar sayılı ilamında değinildiği üzere taraflar arasındaki uyuşmazlığı çözümleyen nihai bir karar niteliğinde olmadığı, hukuk tekniği itibari ile değer tespiti mahiyetinde olduğu nazara alınarak 29437 sayılı Bölge Adliye ve İlk Derece Adli Yargı Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 177. maddesi uyarınca değer tespitine ilişkin karar ve işlerin değişik iş defterine kaydedilmesi gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,**

2- Aile (Asliye Hukuk) Mahkemelerinde 6284 Sayılı Kanun Gereğince Verilen Önleyici Tedbir Kararlarında Hatalı Uygulamalar Yapıldığı

Aile Mahkemesine ait sayılılarda; 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 5. maddesi uyarınca verilen önleyici tedbir kararlarının incelenmesinde;

a) Önleyici tedbir kararlarının korunan kişi ile şiddet uygulayana tefhim veya tebliğ edilmediği,

b) Tedbir talebinin reddine ilişkin kararın, sadece korunan kişiye tebliği ile yetinilmesi gerekirken şiddet uygulayana da tebliğ yoluna gidildiği,

c) Alınan tedbir kararının aynı Kanun'un 10/1 maddesi gereğince takdir ve ifası için bir örneğinin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ilgili il ve ilçe müdürlükleri ile verilen kararın niteliğine göre Cumhuriyet başsavcılığına bildirilmediği,

ç) Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun gereğince verilen önleyici tedbir kararlarında süre belirtilmediği,

d) Aile Mahkemesinin esas sayılı dosyasında, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 5. maddesi gereği verilen tedbir kararlarının tefhim veya tebliğ işlemlerinde, şiddet uygulayan kişiye aynı Kanun'un 8. maddesinin 5. bendinde belirtilen zorlama hapsine ilişkin ihtaratin yapılmadığı,

e) Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'la ilgili olarak münhasıran bu konuya ilişkin taleplerin değişik iş yerine esas kaydına işlendiği,

Belirlenmiştir.

* 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 5. maddesi gereğince verilen önleyici tedbir kararlarının, aynı Kanun'un 8/4. maddesi uyarınca korunan kişiye ve şiddet uygulayana tefhim veya tebliğ olunacağı,

Tedbir talebinin reddine ilişkin kararın ise sadece korunan kişiye tebliğ edilmesi gerektiğinin dikkate alınması,

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine dair Kanun'un 10/1 maddesinde belirtildiği üzere; " bu Kanun hükümlerine göre alınan tedbir kararları, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın ilgili il ve ilçe müdürlükleri ile verilen kararın niteliğine göre Cumhuriyet başsavcılığına veya kolluğa en seri vasıtalarla bildirilir." amir hükmünün bundan böyle uygulamada göz önünde bulundurulması,

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 5. maddesi gereğince verilen önleyici tedbir kararlarının, aynı Kanun'un 8/2 maddesi gereğince ilk defasında en çok altı ay için verilebileceği nazara alınarak, infaz sırasında herhangi bir duraksamaya neden olunmaması bakımından bu nev'i kararlarda tedbir süresinin gösterilmesi gerektiğinin unutulmaması,

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 8. maddesinin 5. bendi uyarınca, önleyici tedbir kararına aykırı hareket edilmesi halinde şiddet uygulayan kişiye aynı Kanun'un 13. maddesi gereğince ilkinde üç günden on güne kadar, tekrarında ihlal edilen tedbirin niteliğine ve aykırılığın ağırlığına göre on beş günden otuz güne kadar zorlama hapsine hükmolunacağına dair ihtarın mutlaka yapılması,

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 177. maddesinde ihtiyati tedbir taleplerine ait işlerin, değişik işler kaydı üzerinden yürütüleceği açıklandığından, bundan böyle bu kabil davaların değişik işlere kaydedilerek sonuçlandırılması konusunda gerekli dikkatin gösterilmesi,

3- Aile Mahkemelerinde Kısa Karara Hükmün Tamamının Yazılmadığı

Aile Mahkemesinin esas sayılı boşanmaya karar verilen dosyalarında; reşit olmayan çocukların velayeti veya nafaka hususlarına kısa kararda yer verilmeyip, gerekçeli kararda izah olunduğu saptanmıştır.

* HMK'nın 294/2-3. maddesi uyarınca; hükmün, yargılamanın sona erdiği duruşmada verilip tefhim olunacağı, hüküm tefhiminin herhalde hüküm sonucunun duruşma tutanağına geçirilerek okunması suretiyle olacağını, aynı Yasa'nın 297/2. maddesi uyarınca; hükmün sonuç kısmında taleplerden her biri hakkında verilen hükümlerle, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında; açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gerektiğinin, Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 14/11/2013 tarih ve 2013/12129 esas, 2013/26492 karar sayılı ilamında da belirtildiği üzere, son oturum tutanağında "davanın kısmen kabulüne" denilmekle yetinilip hüküm sonucunun belirtilmemesi halinde tefhim edilerek hukuki varlık kazanmış bir hüküm bulunmadığının bilinmesi,

TMK'nın 182. maddesi gereğince; hâkimin, boşanma veya ayrılık kararı ile birlikte velayet hakkının kullanılmasına ve ana-baba ile çocuklar arasındaki şahsî münasebetlere dair iktiza eden tedbirleri de alması ve bu hususun kısa kararda da açıklanması gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,

4- Basit Yargılama Usulüne Tabi Davalarda Tarafllara Cevaba Cevap ve İkinci Cevap Dilekçesi İçin Süre Verildiği

.... esas sayılılarda, dava basit yargılama usulüne tabi olduğu halde taraplara cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçesi için süre verildiği anlaşılmıştır.

*** HMK'nın 317/3 maddesi gereğince, basit yargılama usulüne tabi davalarda “tarafllar cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçesi veremezler.” hükmünün uygulanmasına özen gösterilmesi,**

5- Basit Yargılama Usulünde Dosyanın Birden Fazla Takipsiz Bırakılması Halinde Davanın Açılmamış Sayılmasına Karar Verilmesi Gerektiği

Basit yargılama usulüne tabi olup ikinci kez takipsiz bırakılan dosyalarda, davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi gerekirken bu kararın dosyanın üçüncü kez takip edilmemesi halinde verildiği saptanmıştır.

*** HMK'nın 320/4. fıkrası gereğince “Basit yargılama usulüne tabi davalarda, bir kez işlem den kaldırılmasına karar verilmiş olan dosya, yenilenmesinden sonra tekrar takipsiz bırakılırsa dava açılmamış sayılır” hükmünün göz ardı edilmemesi,**

6- Baro Pulu Olmayan ve Suret Harcı Yatırılmayan Vekâletnamelerin Kabul Edildiği

Avukat ile temsil edilen bir kısım dava dosyalarına sunulan vekâletname ve yetki belgelerinde baro pulu bulunmadığı halde yargılamaya devam edildiği, ya da pul alınıp alınmadığı kontrol edilmeksizin dosyanın Yargıtay ilgili dairesine gönderilmesi sonucu söz konusu eksiklik nedeniyle geri çevrilmesine sebep olunduğu, bir kısmında ise avukatların ibraz ettiği vekâletname suretlerinden harç alınmadığı müşahede edilmiştir.

*** 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 27, TBB Staj Kredi Yönetmeliği'nin 4. maddeleri ile Yargıtay HGK'nın 02/04/2003 tarih, 2003/19-265 esas, 2003/267 karar, 8. Hukuk Dairesinin 01/07/2013 tarih ve 2013/9748 esas, 2013/10312 karar ve 10. Hukuk Dairesinin 30.06.2016 tarih ve 2016/10729 esas, 2016/10958 karar sayılı ilâmları uyarınca, vekâletname ve yetki belgesi asıl ve suretlerine eklenmesi gereken Türkiye Barolar Birliğince bastırılan pulların fiziki dosya ya da UYAP ortamında ikmal edilip edilmediğinin kontrol edilmesi, pulu noksan olanların kabul edilmemesi, ilgiliye verilecek on günlük süre içerisinde pul tamamlanmadıkça vekâletnamenin işleme konulmaması,**

Vekâletname suretlerinden 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) sayılı tarifenin yargı harçları bölümünün D/1-c fıkrasında belirtilen suret harcının alınması gerektiğinin bundan sonraki işlemlerde nazara alınması,

7- Bilirkişi Seçimi, Dosyaların Teslimi ve Raporun Hazırlanmasında Hatalı ve Gecikmeli İşlemlere Yer Verildiği

Yıl içinde gelen esas ve değişik işlere ait dosya sayısı, nitelikli ve güvenilir bilirkişi teminindeki güçlük ve sair engellere rağmen, adaletin gecikmeden tecellisi için özveriyle görev ifa edildiği gözlenmekle birlikte, özellikle tatbikatın dayattığı zorunluluklar nedeniyle, bilirkişi seçimi, görevlendirilmesi, dosyaların teslimi ve raporun hazırlanması hususlarında bazı hatalı

ve gecikmeli işlemlere, HMK'nın 266–287 ve Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 49-58. maddeleri hükümlerine kısmen veya tamamen ters düşen uygulamalara yer verilebildiği, Şöyle ki;

a) Bilirkişiye, görevlendirme yazısının ekinde, inceleyeceği şeyler, dizi pusulasına bağlı olarak ve gerekiyorsa mühürlü bir biçimde teslim edilmediği, bazen de bu hususun teslim tutanağında gösterilmediği,

b) Kimi zaman görevinin kapsamı ve kendisinden hangi bilgilerin istendiği açıklanmadan “dosyanın bilirkişiye verilmesi, iddia ve savunmaya göre rapor düzenlenmesi” şeklinde ara kararları kurularak dava ve talimat dosyalarının bilirkişilere tevdi edildiği, bu yüzden sık sık ek rapor alınması yoluna gidilerek duruşmaların salt bu nedenle ertelendiği,

c) Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında olduğu gibi, bilirkişilere raporlarını ne kadar süre içinde ibraz etmeleri gerektiğinin açıklanmadığı,

ç) Genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişi tayin edildiği,

d) Adli Yargı Adalet Komisyonu ya da Bilirkişilik Bölge Kurulu tarafından düzenlenen hukuk mahkemeleri bilirkişi listesinde isimleri bulunmayan kişiler bilirkişi olarak atandığı halde usulüne uygun yeminlerinin yaptırılmadığı,

e) Üç ilâ altı aya varan süre geçmesine rağmen, rapor hazırlamak üzere aldığı dosyayı teslim etmeyen ve raporlarını düzenlemeyen bilirkişilerin yöntemince uyarılmadığı gibi dosya akıbetlerinin de araştırılmadığı, yasaların öngördüğü müeyyidelerin de uygulanmadığı,

Gözlenmiştir.

*** HMK'nın 273/2 ve Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 51/2 maddeleri gereğince bilirkişiye, görevlendirme yazısının ekinde, inceleyeceği şeylerin, dizi pusulasına bağlı olarak ve gerekiyorsa mühürlü bir biçimde teslim edilmesi ve ayrıca bu hususun tutanakta gösterilmesine dikkat edilmesi,**

HMK'nın 273/1-a-b maddesinin, “Mahkeme, tarafların da görüşünü almak suretiyle bilirkişinin görevlendirilmesine ilişkin kararında, aşağıda belirtilen hususlara yer vermek zorundadır: a) İnceleme konusunun bütün sınırlarıyla ve açıkça belirlenmesi, b) Bilirkişinin cevaplaması gereken sorular...” hükmü ile Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 51/1-a-b maddesindeki benzer içerikli düzenleme karşısında, “dosya ve eklerinin bilirkişiye havalesine”, “tarafların iddia ve savunmaları nazara alınarak raporun hazırlanmasına” gibi ifadelerle bilirkişiye başvurulmasının, hem kanunun lâfzına hem de hükmün konuluş amacına aykırı olduğu, bu biçimde yapılacak görevlendirme sonucunda bilirkişi, görevinin ne olduğunu tam bilemediği için birkaç kez ek rapor alınmak zorunda kalılabileceği, bunun da emek ve zaman israfına sebebiyet vererek davaların sonuçlandırılmasını da geciktireceği hususunun göz önünde bulundurulması,

HMK'nın 273/1-c ve Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 51/1-ç maddeleri gereğince, bilirkişi görevlendirilmesine ilişkin kararda raporun verilme süresinin tayin edilmesi,

Sorumluluk duygusu zayıf ve yaptığı işin önemini kavrayamayan bazı bilirkişilerin, raporlarını uzun süre hazırlamamalarının önüne geçilmesini teminen, yasal süre sonunda raporunu mahkemeye sunmayan bilirkişilerin uyarılması ile yetinilmemesi, geçerli bir özrü bulunmayanlara HMK'nın 274 ile Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 52. maddelerindeki yaptırımların uygulanabileceği uyarısını içeren muhtıralar tebliğ

edilmek suretiyle raporların bir an evvel dosyaya intikalinin sağlanmasına gayret sarf edilmesi, ayrıca gereken durumlarda haklarında suç duyurusunda bulunmaktan ve konuyla alakalı Bilirkişilik Bölge Kuruluna bilgi vermekten kaçınılması, duruşmaların salt bilirkişilerin geciktirmeleri sebebiyle lüzumsuz yere ertelenmesine ve yargılamanın uzamasına mahal bırakılmaması,

HMK'nın 266/1 maddesinde öngörülen “Mahkeme, çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Ancak genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz.” amir hükmünün göz ardı edilmemesi,

HMK'nın 271/2 ve Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 44/9. maddeleri gereğince, listelerde kayıtlı olmayan kişilerin bilirkişi olarak görevlendirilmesi halinde, huzurda, göreve başlamadan önce, HMK'nın 271/1 maddesinde belirtilen şekilde yemin verdirilerek yemine ilişkin tutanağın, hâkim, zabıt kâtibi ve bilirkişi tarafından imzalanması gerektiğinin unutulmaması,

8- Bilirkişi Raporlarının İncelenmesi İçin Talikler Yapıldığı

Bir kısım dava dosyalarında duruşmadan önce ibraz edilen bilirkişi raporunun, duruşma öncesi tebliğ için yeterli süre olmasına rağmen, taraflara tebliği cihetine gidilmeyerek, duruşma sırasında ilgililere tevdi edilip, tetkik ve diyeceklerini bildirmeleri için süre tanınarak oturumun ertelendiği anlaşılmıştır.

* HMK'nın 280. maddesi gereğince, sunulan raporların mahkeme veznesine peşin olarak yatırılan gider avansı kullanılarak duruşma gününden önce taraflara tebliğ edilmesi gerektiğinin bilinmesi,

9- Bilişim Sisteminin Kullanılmadığı

Bir kısım dosyalarda UYAP kullanımı ile ilgili eksikliklere ve hatalı uygulamalara neden olduğu, bu cümleden olarak;

- a) Personelin işlemlerinin UYAP ekranından takip edilmediği,
- b) İş listesindeki evrakların takip edilerek zamanında onaylanmadığı,
- c) Bütün işlemlerin UYAP ortamında usulüne uygun yapılmadığı,

ç) Haricen gelen evrakın (davanın esasını ve tarafların usulü haklarını etkileyebilecek olan başta bilirkişi raporları olmak üzere, tapu kayıtları, nüfus kayıtları, delil bildirim dilekçeleri gibi) taratılarak sisteme eklenmediği,

d) Bazı dosyaların gerekçeli kararlarının UYAP ortamında yazılmaması ve sisteme aktarılmaması nedeniyle kararların zamanında yazılıp yazılmadığına yönelik tespitlerde güçlük çekildiği,

Tespit ve müşahede edilmiştir.

* HMK'nın 445/1 maddesinde açıklanan “Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP), adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemidir. Dava ve diğer yargılama işlemlerinin elektronik ortamda

gerçekleştirildiği hâllerde UYAP kullanılarak veriler kaydedilir ve saklanır.” hükmü ile konuyla ilgili Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik’in 5. maddesinde belirtilen düzenlemelere uymakta titiz davranılması,

10- Bonoya Dayalı İhtiyati Hacizlerde Teminat Alınmadığı

Bonoya dayalı ihtiyati haciz taleplerinde teminat alınmadığı saptanmıştır.

* İİK ve TTK’da bononun İİK’nın 38. maddesinde tanımlanan ilâm niteliğinde bir belge olarak kabulüne olanak veren bir hüküm bulunmadığından, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 16/04/2004 tarih ve 2004/4165 esas, 2004/4130 karar, 19. Hukuk Dairesinin 11/04/2008 tarih ve 2008/2834 esas, 2008/3788 karar sayılı ilâmları da dikkate alınarak, benzeri taleplerden İcra İflâs Kanunu’nun 259. maddesinde öngörülen teminatın belirlenip alınması gerektiğinin bilinmesi,

11- Boşanma ve Evliliğin İptali Kararlarında Tarafların Açık Kimliği

a) Aile Mahkemesinden verilen tüm boşanma veya evliliğin iptali kararlarında, tarafların açık kimliği yanında Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile evlilik içinde doğmuş çocuklar ve bunların kimlik bilgilerinin yazılmadığı,

b) esas sayılıda, tarafların nüfusa kayıtlı olduğu yer ve kimlik bilgileri, belirtilmeden “tarafların boşanmalarına” şeklinde gerekçeli hüküm kurulduğu,

Tespit ve müşahede edilmiştir.

* 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu’nun 27. maddesi gereğince tarafların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, baba ve ana adları ile kadının evlenmeden önceki soyadı, aile kütüğünde kayıtlı olduğu yer bilgileri ile evlilik içinde doğmuş çocuklar ve bunların kimlik bilgilerinin kararda yer almasının zorunlu olduğunun bilinmesi,

HMK’nın 297/1-b maddesi ve Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 21/02/2011 tarih ve 2010/2216 esas, 2011/2882 karar sayılı ilamında açıklandığı üzere; kararın infazda tereddüt yaratmayacak şekilde açık olması gerekmekte olup, mahkemece tarafların nüfusa kayıtlı olduğu yer ve kimlik bilgileri belirtilmeden boşanmaya hükmolünmasının yasaya açık aykırılık oluşturduğunun nazara alınması,

12- Boşanma Kararlarının Nüfus Müdürlüğüne Gönderilmediği

Boşanma kararlarının kesinleştirilmesi işlemi müteakip resen nüfus müdürlüğüne gönderilmesi yerine, bu hususun tarafların tutumuna terk edildiği anlaşılmıştır.

* 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu’nun 55, Nüfus Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik’in 156. maddesi uyarınca; mahkeme yazı işleri müdürlerinin, aile kütükleri üzerinde tescil yapılmasını gerektirecek bütün karar ve işlemleri, kesinleştirme işlemi veya düzenleme tarihinden itibaren on gün içerisinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirmekle görevli kılındığının unutulmaması,

13- Boşanmaya İlişkin Vekâletnamelerde Fotoğraf Bulunmadığı

Aile Mahkemesinin esas sayılı boşanma dosyalarında; tarafların sunduğu fotoğrafsız vekâletname kabul edilerek davaların sonuçlandırıldığı müşahede olunmuştur.

*** 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun 80/1. maddesi delaletiyle Noterlik Kanunu Yönetmeliği'nin 93/1-k maddesi gereğince, boşanma davaları için düzenlenecek vekâletnamelerde fotoğraf yapıştırılması öngörüldüğünden, bundan böyle benzer şekildeki noksanlıkların giderilmesinden sonra işlemlerin yürütülmesi,**

14- Bozma Üzerine Dosyanın Esasa Kendiliğinden Kaydedilmediği, Onama Kararlarının Derhal Tebliğe Çıkarılmadığı

a) Hukuk Mahkemesine ait esas sayılı dosyalarda, Yargıtay'ca bozulan kararların taraflara tebliğinden sonra mahkemece tarafların resen duruşmaya çağrılmadığı,

b) Mahkemesine ait esas sayılı dava dosyasının, Yargıtay'ca bozulmasının ardından, karar düzeltme yoluna gidildiği ve bu istemin reddedilmesinden sonra, ilgili kararın taraflara tebliğ edilmesi ile yetinildiği,

c) Mahkemesine ait esas sayılı dava dosyalarındaki onama ve bozma kararlarının derhal tebliğe çıkarılmadığı,

ç) Hukuk Mahkemesine ait esas sayılı dosyalarda, bölge adliye mahkemesi hukuk dairesinin, esas incelemeyen kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın mahkemeye gönderilmesine ilişkin kesin olarak verdiği kararların taraflara tebliğinden sonra tarafların resen duruşmaya çağrılmadığı,

d) Mahkemesine ait esas sayılı dava dosyalarındaki bölge adliye mahkemesi hukuk dairesinin temyizi kabil olmayan kararlarının derhal tebliğe çıkarılmadığı,

Gözlenmiştir.

*** HMK'nın 359/3 ve 372. maddeleri ile Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 169/3-ı maddeleri dikkate alınarak, peşin alınacak giderin kullanılması suretiyle Bölge Adliye Mahkemesi veya Yargıtay'dan dönen dosyalara ait kararların taraflara derhal tebliğe çıkarılması, Yargıtay'ın bozma kararlarında karar düzeltme yolu kapalı ise derhal, açık ise karar düzeltme yoluna başvurulmaması halinde yasal sürenin geçmesini müteakip, karar düzeltme yoluna başvurulmuş ise istemin reddedilmesi üzerine kararın taraflara tebliğ edilmesi ile birlikte dosyanın esas kaydına işlenmesi, Bölge Adliye Mahkemesinin ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına ilişkin kararlarının tebliğinin gecikmeden sağlanarak tarafların bir an evvel duruşmaya çağrılmasında hassasiyet gösterilmesi,**

15- Çekişmesiz Yargıya Tabi İşlerin Gerekçeli Kararlarında “İlgili” Yerine “Davacı” İbaresinin Kullanıldığı

Asliye Hukuk Mahkemesi sayılı gaiplik konulu dosyanın gerekçeli kararında davacı ibaresinin kullanıldığı gözlenmiştir.

*** HMK'nın 382. maddesinde düzenlendiği ve Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 13/02/2012 tarih ve 2012/21609 esas, 2012/25698 karar sayılı kararında da değinildiği üzere; çekişmesiz yargıya giren işlerin dava niteliğinin, dolayısıyla davacı/davalı yani taraf kavramının bulunmadığı dikkate alınarak yasada belirtilen "ilgili" teriminin kullanılmasının usul edinilmesi,**

16- Davaların Süratli Sonuçlandırılmasında Hassas Davranılmadığı

Gereksiz emek ve zaman kaybına yol açan taliklerle nihai hükme ulaşılmamasının geciktiği bazı dosyalar görülmüştür. Şöyle ki;

a) İş durumu da elvermesine rağmen, kimi zaman duruşmaların (beş– yedi) aya varan sürelerle talik edildiği,

b) Önceden duruşmasına çıkılan bir kısım dosyanın, karar verilmek ya da incelenmek üzere üst üste tetkike alındığı,

c) Başka bir dava sonucu bekleyen dosyalarda, akıbetleri soruşturulmadan taraf beyanları ile yetinildiği veya müzekkere yazılıp üç, dört celse cevabının beklendiği, oturumların bu nedenle başka günlere ertelendiği,

ç) Önceki ara kararını yerine getirmeyen, üst üste ve sıkça mazeret bildiren, yeniden mehil talep eden taraf vekillerinin davaların sonuçlandırılmasını geciktirici bu davranışlarını sürdürdükleri, ilgilisi başvurmadığı için tayin edilen günlerde keşiflerin yapılamadığı tutanakla saptandığı halde kesin mehil ve Harçlar Kanunu'nun 11 ve 12. maddelerinde yazılı celse harcı gibi usulün zorlayıcı hükümlerinden yeterince yararlanılmadığı,

d) Hukuk Mahkemesine ait esas sayılı dosyada, aynı bina içinde bulunan Mahkemesindeki bir dosya mübaşir marifetiyle elden dahi getirilebilecek iken, incelenmesi için yazılan müzekkere ayrıca dört kez tekit de edilerek bir yıldan fazla süre ile sırf bu yüzden talikler yapıldığı,

e) Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında tarafların anlaşmaları için altı oturum ve bir yıldan fazla süre ile mehil verildiği, son kez mehil verildikten sonra tekrar aynı nedenle oturumun ertelendiği, benzer şekilde esas sayılı dosyada da davalıya ilânen tebligat yaptırılması için kesin mehil verilmesinin ardından oturumun yine altı celse talik edildiği,

f) Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında duruşmaların devamı sırasında ölmüş bulunan bir davalının veraset ilâmı alınarak mirasçılarının davaya dahili öngörülmüşse de; bir yıldan fazla süreyle ve dokuz oturum bu konuda davacı vekiline mehil verilmesine karşın istenen veraset davasını açıp açmadığının belirlenememesi sonucu gereksiz zaman kaybedildiği,

g) Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında da dava ile ilgili olduğu söylenen Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyası getirilip incelendiği ve tarafları da aynı olmadığı halde sonraki oturumlarda aynı dosyanın tekrar celbi amacıyla talikler yapıldığı,

ğ) Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında, taraf vekillerine bilirkişi raporunu inceleyip beyanda bulunmaları için günlü oturumda süre verilerek müteakip

oturumda gerekli açıklamaları ayrıntısı ile saptanmasına karşın, bu defa yazılı beyanda bulunmak üzere taraf vekillerine tekrar mehil verilerek oturumun ertelendiği,

h) Münhasıran keşif yapılmasına bağlı bulunan dava dosyalarının bir kısmında keşiflerin icra olunacağı günler belirtilmeden gelecek celse keşif günü verilmesine şeklinde ifadeler kullanılarak ertelemeler yapıldığı,

ı) Kadastro Mahkemesinde delillerin baştan tensiple ve tamamının toplanması yerine peyderpey celbi yoluna gidildiği; bu cümleden olmak üzere davacısı veya davalısı şahıs olan ve belgesizden zilyetlikle edinme iddiası bulunan davalarda 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 14. maddesi anlamında taraf (lar) veya muris (ler) adına aynı çalışma alanında varsa sulu ve kuru taşınmaz kayıt ve miktarlarının, davalı parsel (ler) ve civar parsel (ler)'e ait tapulama tutanağı ile koordinatlı krokilerinin, davalı yerin orman olma ihtimaline binaen orman tahdidi kesinleşmiş ise orman tahdit haritasının, kesinleşmemiş ise memleket haritası, hava fotoğrafı ve amenajman planının, mera olma ihtimaline göre de mera tahsis belgesinin veya belirtmelik tutanağının ilgili kurumlardan sorulmadığı,

i)mahkemesine ait ... esas sayılıda, dava dilekçesinin verildiği 11/11/2015 tarihinden 23/03/2017 tarihine kadar dosyanın işlemsiz bırakıldığı,

Anlaşılmıştır.

* **“Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.”** şeklindeki T.C. Anayasası'nın 141. madde son fıkrası,

“Herkes, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıkların ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamaların esası hakkında karar verecek olan, yasayla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, mâkul bir süre içinde adil ve aleni olarak yargılanma hakkını sahiptir.” denilen ve 19/03/1954 tarih ve 6366 sayılı Onay Kanunu ile tasdik edilerek iç mevzuatın bir parçası haline getirilen İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini Koruma Sözleşmesi (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi)'nin **“Adil Yargılanma Hakkı”** başlıklı 6. maddesinin 1. fıkrası,

“Hâkim, yargılamanın makul süre içinde ve düzenli bir biçimde yürütülmesini ve gereksiz gider yapılmamasını sağlamakla yükümlüdür.” denilen HMK'nın 30. maddesi,

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6/1 maddesi hükmüne aykırı davranıldığı ve davanın makul bir süre içinde karara bağlanmadığı gerekçesiyle Devletimiz aleyhine tazminatla sonuçlanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin benzeri tazminat davaları,

Dikkate alınarak;

Görülmekte olan davaların süratli bir biçimde sonuçlandırılmasına azamî gayret sarf edilmesi, dosyaların karara bağlanmasında makul süreye aykırı düşen uygulamaların terki ile eski yıllardan devren gelen dosyaların sürüncemede kalmaması için gerekli emek ve gayretin esirgenmemesi,

Duruşmalara dosyaları okumak suretiyle hazırlıklı çıkılması ve davaların sürüncemede kalmasına neden olunmaması,

Aynı bina içindeki diğer bir mahkemeden dosyanın celbi için bir yıla varan sürelerle taliklerin davayı uzatacağı nazara alınıp gerektiğinde mübaşir marifetiyle istenilen dosyanın getirilmesi,

Özellikle eski yıllardan devren gelen dosyalarda, davaların sürüncemede kalmaması için kesin süre ve celse harcı gibi yaptırımların uygulanmasında hassas davranılması, celse harcının belgelenmeyen mazereti kabul eden karşı taraftan da alınabileceğinin unutulmaması,

HMK'nın 94. maddesinde belirtildiği üzere Kanunun belirlediği süreler kesin olduğu, Hâkimin, tayin ettiği sürenin kesin olduğuna karar verebileceği, aksi hâlde belirlenen süreyi geçirmiş olan tarafın yeniden süre isteyebileceği, bu şekilde verilecek ikinci sürenin kesin olduğu ve yeniden süre verilemeyeceğinin hatırlanması,

Görülmekte olan dava ile bağlantılı olup ta beklenen dosyaların zaman zaman araştırılması, ön mesele sayılan davanın yargılamasının devam ettiği şeklinde taraf beyanları ile yetinilmeyerek getirilip incelenmesi, sonuçlandırılmadığı veya başka bir davanın sonucunun beklenmesi gerektiği hallerde bu hususların HMK'nın 154. maddesi uyarınca, duruşma tutanağına geçirilmesine dikkat edilmesi,

Yargıtay HGK'nın 03/04/2013 tarihli 2012/20-871 esas, 2013/420 karar sayılı ilamı ve HMK'nın 30. maddesi göz önünde bulundurularak, ihtilaf konusu yerlerde keşif yapılmasına karar verilen ve daha çok eski yıllardan devren gelen bu kabil dava dosyalarının sürüncemede kalmadan sonuçlandırılmasını temin etmek gayesi ile ve davaların uzamasının taraflar üzerinde yaratabileceği hoşnutsuzluklar ve haklı şikâyetler de nazara alınmak suretiyle keşiflerin yapılabilmesi gün ve saatlerin mutlaka duruşma tutanaklarına dercedilmesi, haklı ve zaruri nedenlerle belirlenen günlerde icra edilmemesi halinde, keyfiyetin düzenlenen tutanaklarla tespiti, benzeri sebeplerle lüzumsuz taliklere meydan verilmemesi, keşiflerin saptanan günlerde ve sonuca gidilecek şekilde yapılmasına azami biçimde özen gösterilmesi,

17- Davanın Kısmen Kabulünde Hüküm Sonucunda Tereddüt

Mahkemece verilen hükmün gerekçesiyle birlikte duruşma tutanağına yazılması icap etmesine karşın zorunlu nedenlerle sadece hüküm sonucunun tefhimi ile yetinilen hallerde dahi, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların açıklanarak duruşma tutanağına yazılması zorunluluğuna riayet edilmediği, zaman zaman "davanın kısmen kabulüne" biçiminde kararlar kurulduğu gözlenmiştir.

* HMK'nın 297/2 maddesi uyarınca, kısa kararda verilen hükmün hukukî sonuçlarının tereddüde yer bırakmayacak şekilde gösterilmesi ve bunun da tutanağa yazılması gerektiğinden, T.C. Anayasası'nın 141, Yargıtay HGK'nın 18/03/1987 tarih ve 1987/2-16 esas, 1987/209 karar, 2. Hukuk Dairesinin 14/11/2013 tarih ve 2013/12129 esas, 2013/26492 karar ve 19. Hukuk Dairesinin 25/05/2017 tarih ve 2016/5996 esas, 2017/4201 karar sayılı içtihatlarında da belirtildiği üzere, duruşmayı bitiren zapta ekli veya kısmen kabule dair kararın tefhim olduğu biçimde yazılmasının gerçek ve usulî anlamda hükmün tefhimi anlamına gelmeyeceğinin bilinmesi,

18- Davetiyelere Meşruhat Konulmadığı

Bir kısım dosyalarda taraflara çıkartılan davetiyelerin yasal meşruhatları içermediği veya yargılama usulüne uygun düşmediği ya da okunaksız olduğu anlaşılmıştır.

* Ön inceleme ve tahkikat duruşmaları için taraflara çıkarılacak davetiyelerin HMK'nın 139, 147/2 ve 150/1. maddelerindeki meşruhatları içermesine dikkat edilmesi,

19- Delillerin Sunulması İçin Kesin Süre Verilmediği

Ön inceleme duruşmasında, taraflara dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri mahkemeye sunmaları veya başka yerden getirtilecek belgelerin

getirilebilmesi amacıyla gereken açıklamayı yapmaları için iki haftalık kesin süre tanınmadığı görülmüştür.

* HMK'nın 121, 129/2 ve 140/5 maddeleri doğrultusunda, tarafların elinde bulunan belgelerin, asılları ile birlikte karşı taraf sayısından bir fazla düzenlenecek örneklerinin dava/cevap dilekçesine eklenerek mahkemeye verilmesi, başka yerlerden getirilecek dosya ve belgeler için de, bunların bulunabilmesini sağlayacak açıklamanın dilekçelerde yapılması, bu hususlara uyulmaması veya eksik yerine getirilmesi halinde, hâkimin taraflara iki haftalık kesin süre vermesinin zorunlu olduğunun bilinerek bundan böyle anılan Kanun içeriğine uygun hareket edilmesi,

20- Derneğin Kendiliğinden Dağılmış Sayılmasına İlişkin Dava Dosyalarının Değişik İş Numarası Üzerinden Taraf Teşkil Edilmeksizin Sonuçlandırıldığı

Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı, Kaymakamlığının istemi üzerine sonuçlandırılan derneğin kendiliğinden dağılmış sayılmasına ilişkin dosyanın tetkikinde; esas yerine değişik iş defterine kaydının yapılarak duruşma yapılmaksızın ve taraf teşkili sağlanmaksızın dosya üzerinden hüküm oluşturulduğu gözlenmiştir.

* Taraf teşkilinin sağlanması kamu düzenine ilişkin olup TMK'nın 85. maddesi uyarınca, derneği temsil etme hakkının yönetim kuruluna ait bulunduğu dikkate alınarak, "Derneğin Kendiliğinden Dağılmış Sayılmasına" ilişkin davaların yol açacağı sonuçlar bakımından yargılama yapılmasını gerektirdiğinden; Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 172. maddesi uyarınca işin, esas kaydı yerine değişik işler kaydı usul ve yasaya aykırı olduğu gibi, HMK'nın 144 ve 147/1 maddeleri dikkate alınarak davacı idare ve derneği temsille görevli davalı tarafa dava dilekçesi ve duruşma günü usulüne uygun olarak tebliğ edilerek gösterdikleri takdirde delillerin toplanmasının gerektiği, bu kabil davaların evrak üzerinde sonuçlandırılmasının mümkün olmadığı, bu hususta Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 18/02/2002 tarih ve 2002/1262 esas, 2002/2137 karar, 7. Hukuk Dairesinin 13/10/2011 tarih ve 2011/4121 esas, 2011/6032 karar, 18. Hukuk Dairesinin 29/09/2014 tarih ve 2014/14890 esas, 2014/13463 karar karar sayılı ilamlarının hatırlanması,

21- Dosyaların Dizi Listesine Bağlanmadığı

Dosyaların bilirkişi incelemesi veya ilgili mercie (Bölge Adliye Mahkemesi veya Yargıtay'a) gönderilmesinde muhteviyatı belirtir dizi listesinin yapılmadığı belirlenmiştir.

* Bu konuyu düzenleyen HMK'nın 160 ve 347/3. maddeleri ile Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 203. maddesi uyarınca; belgelerin kaybının önlenmesi ve sorumluların belirlenebilmesi açısından bu gereğin yerine getirilmesinin göz ardı edilmemesi,

22- Dosyaların Kanun Yolu İncelemesi İçin Merciiine Gönderilmesinde Hata ve Gecikme

Sonuçlanan dava dosyalarının tetkikinde;

a) Mahkemesi temyiz defterinin sırasında kayıtlı esas sayılı dosyada, Yargıtay yoluna vaki başvuru üzerine tebliğ işlemleri tamamlanarak dosyanın Yargıtay'a yollanmasının bir yıldan fazla süre geçmesine rağmen henüz gerçekleştirilmediği gibi, nedensiz gecikmeye yol açan görevli hakkında yasal yaptırım işlemine girilmediği,

b) Mahkemesi istinaf defterinin sırasında kayıtlı esas sayılı dosyada, istinaf yoluna vaki başvuru üzerine tebliğ işlemleri tamamlanarak dosyanın bölge adliye mahkemesine yollanmasının bir yıldan fazla süre geçmesine rağmen henüz gerçekleştirilmediği gibi, nedensiz gecikmeye yol açan görevli hakkında yasal yaptırım işlemine girilmediği,

c) Mahkemesinin esas sayılı dosyasında Yargıtay'dan tashihi karar istemi üzerine, aradan on sekiz ay geçtiği halde, ölen davalının nüfus kayıt tablosu getirilerek mirasçuları usulen tespit ve kendilerine tebligatın halen ikmal edilmediği,

ç) Kendilerine tebligat yapılamayan davalılara ait tebligat parçaları geri döndükten sonra aradan bir yıldan fazla süre geçmesine rağmen, dosya ele alınıp eksikliklerin ikmali işlemine girilmediği,

d) esas sayılı dosyada, Orman İdaresi tarafından tarihinde temyiz edilmesine karşın, tebliğ işlemi yapılmayıp, Yargıtay'a sevkinin dört yıl geciktirildiği,

e) esas sayılı dosyada, Orman İdaresi tarafından tarihinde istinaf yoluna başvurulmasına karşın, tebliğ işlemi yapılmayıp, bölge adliye mahkemesine sevkinin dört yıl geciktirildiği,

f) esas sayılı dosyanın, eksikliğin ikmali ile iade edilmesi için Yargıtay'dan geri gönderildiği halde, geri çevrilen dosyanın eksikliklerinin tamamlanmayıp temyiz tetkikatı için iki yıldır işlemsiz bekletildiği,

g) Karar verilip tarafların temyiz ya da istinaf yoluna başvurması sonucu Yargıtay veya bölge adliye mahkemesine gönderilmesi gereken dosyaların, davanın konusuna göre görevli daire yerine başka dairelere gönderildikleri,

ğ) esas sayılı dosyalarda, tarihli gerekçeli karar ile tarihli temyiz dilekçesinin karşı tarafa tebliğ işlemlerinin halen tamamlanmadığı,

h) esas sayılı dosyalarda, tarihli gerekçeli karar ile tarihli istinaf dilekçesinin karşı tarafa tebliğ işlemlerinin halen tamamlanmadığı,

Görölmüştür.

*** Yargıtay Kanunu'nun 14. maddesi ve Yargıtay Büyük Genel Kurulu Kararları, Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 208/11. maddesi dikkate alınarak dosyaların ilgili mercie yollanmasında gerekli hassasiyet gösterilerek benzeri hata ve gecikmelere yer verilmemesi,**

23- Duruşma Tutanaklarında HMK'nın 154. Maddesinde Belirtilen Hususlara Yer Verilmediği, Oturuma Katılan Tarafların İsimlerinin Zapta Yazılmadığı

a) Bir kısım dosyalarda zapta; duruşmanın yapıldığı saatin, yargılamanın aleni ya da gizli yapıldığı vb. hususların yazılmadığı,

b) Tarafları birden fazla olan dosyalarda, tarafların bir kısmının gelmediği belirtilmesine rağmen gelenlerin isimleri tutanağa dercedilmeden, "bir kısım davacılar veya davalılar geldi" şeklinde ibareler kullanıldığı,

Belirlenmiştir.

***Duruşma tutanaklarına HMK'nın 154. maddesindeki hususların tam olarak dercinde özenli davranılması,**

24- Elbirliği Mülkiyetinin Paylı Mülkiyete Çevrilmesinde Payların Açıkça Gösterilmediği

Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete çevrilmesi davasında; salt veraset ilamına atıfla (paylar açıkça belirtilmeksizin) hüküm kurulduğu izlenmiştir.

*** HMK'nın 297/2, TMK'nın 644. maddeleri ile Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 24/09/2007 tarih ve 2007/9267 esas, 2007/9750 karar, 14. Hukuk Dairesinin 16/03/2015 tarih ve 2014/12556 esas, 2015/2841 karar sayılı "Elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesinde veraset ilamına atıfla hüküm kurulamaz. Her bir paydaşın hissesinin ayrı ayrı gösterilmesi gerekir. Hüküm sonucu açık ve net olmalıdır. Bilirkişi raporu veya benzeri herhangi bir belgeye atfen hüküm kurulamaz. Aksi takdirde infazda tereddüt ve sıkıntıya meydan verilmiş olur" şeklindeki ilâmlarına uygun karar verilmesi,**

25- Eksik Gider Avansının Tamamlattırılmasında Kesin Süre Verilmediği, Süresinde Yatırılmamasının Hukuki Sonuçlarının Hatırlatılmadığı ve Gider Gerektiren Kalem ve Miktarların Açıkça Gösterilmediği

a) Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında, yargılama sırasında eksik yatırıldığı anlaşılan gider avansının tamamlanması için davacıya kesin süre verilmediği,

b) Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında, HMK'nın 115/2, 120/2 ve gider avansı tarifesinin 6. maddesi uyarınca taraflara gider avansı yatırması için kesin süre verilmesine dair ara kararında yapılan ihtarın usulüne uygun olmadığı,

c) Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında, yargılama esnasında eksik yatırıldığı belirlenen gider avansının iki hafta süre içinde yatırılması için davacıya kesin süre verilmişse de, gider avansının yatırılmasına yönelik ara kararda gider gerektiren kalemler ve miktarlarının ayrı ayrı ve açıkça gösterilmediği,

Saptanmıştır.

*** HMK'nın 114/1-g, 115/2 ve 120. maddeleri gereğince "Davacı, yargılama harçları ile her yıl Adalet Bakanlığınca çıkarılacak gider avansı tarifesinde belirlenecek**

olan tutarı, dava açarken mahkeme veznesine yatırmak zorundadır. Avansın yeterli olmadığına dava sırasında anlaşılması hâlinde, mahkemece, bu eksikliğin tamamlanması için davacıya iki haftalık kesin süre verilir, bu süre içinde eksiklik giderilmemişse davayı dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddeder.” hükmü ile uygulamada Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin 12/09/2012 tarih ve 2012/3431 esas, 2012/5018 karar sayılı kararında belirtildiği üzere, taraflara HMK'nın 115/2, 120/2 ve HMK Gider Avansı Tarifesi'nin 6. maddeleri uyarınca gider avansı yatırması için kesin süre verilmesine dair ara kararlarda, iki haftalık kesin süre içerisinde ara kararının yerine getirilmemesinin hukuki sonuçları konusunda ilgili tarafa uyarı yapılması, gider avansının nelerden ibaret olduğunun net olarak belirtilmesi ve hukuki sonuçlarının hatırlatılarak, tamamlanması için kesin süre verilmesi gerektiğinin göz ardı edilmemesi,

Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 12/11/2012 tarih ve 2012/1907 esas, 2012/7005 sayılı kararında dile getirildiği üzere, gider avansının yatırılmasına yönelik ara kararında gider gerektiren kalemler ve miktarları (HMK Gider Avansı Tarifesi'nin 4. maddesinde belirtildiği gibi), ayrı ayrı ve açık olarak gösterilmeden soyut kesin süre verilerek dava şartı eksikliğinden red kararı verilmesinin hukuki sonuç doğurmayacağına dikkate alınması,

26- Eve Dön İhtarlarında Başvurma, Karar ve İlâm Harcı Alındığı

İhtar istemi içeren dilekçelerin kabulü sırasında, başvurma harcı ile karar ve ilâm harcı alındığı tespit edilmiştir.

* Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 26/05/1987 tarih ve 3049/4800 sayılı kararında da açıklandığı gibi; eve dön ihtarının bağımsız kazaî sonuçlar doğurmayan ve boşanma davasından önce hâkim eliyle yapılması gereken bir işleminden ibaret olması, karar niteliği taşıması yanında, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun (1) sayılı tarifesinde hangi isteklerin harca tabi olduğunun belirtilip, bunlar arasında ihtar isteğinin gösterilmemesi nedeniyle, başvurma harcı ile karar ve ilâm harcına tabi olmadığına bundan sonraki uygulamada nazara alınması,

27- Eve Dön İhtarlarında Terk Tarihinden İtibaren Dört Aylık Süreye Riayet Edilmediği, Terk Tarihinin Yazılmadığı

Aile Mahkemesinin değişik iş sayılı dosyalarında, ortak konutu terk eden eşe gönderilen “eve dön” ihtarının, terk tarihinden itibaren dört aylık süre geçmeden yollandığı veya terk süresinin dilekçede belli olmadığı gözlenmiştir.

*TMK'nın 164. maddesine göre, “eve dön ihtarının” terkten itibaren dört ay geçmesi ile yapılabileceğinin gözden ırak tutulmaması,

28- Evlat Edinme Kararlarının Nüfus Müdürlüğüne Gönderilmediği

Evlat edinme kararlarının kesinleşmesini müteakip on gün içinde resen nüfus müdürlüğüne gönderilmesi yerine bu hususun tarafların tutumuna terk edildiği müşahade olunmuştur.

* TMK'nın 42/1, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 29. maddeleri uyarınca; Aile (Asliye Hukuk) Mahkemesinden verilmiş, evlat edinme kararlarının

kesinleşme tarihinden itibaren on gün içinde bulunulan yer nüfus müdürlüğüne resen gönderilmesi gerektiğinin unutulmaması,

29- Evlilik Kaydı Aranmadan Konutu Terk Eden Eşe Muhtıra

Aile Mahkemesinin kimi değişik iş sayılı dosyalarında, evlilik kaydı aranmadan ortak konutu terk eden eşe eve dön ihtarı yapıldığı belirlenmiştir.

*** TMK'nın 164. maddesine göre, "eve dön ihtarı" nın resmen evli olanlara yapılması mümkün bir muamele olduğu gözetilerek, evlilik durumunun resmî kayıtlarla tevsiki gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,**

30- Gaiplikte İlanın Bir Kez Yapıldığı ve Kararın Nüfus Müdürlüğüne Gönderilmediği

a) Gaiplik kararı verilmesini içeren Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında, gaip hakkında malûmatı olan kimselerin bilgilerini açıklamak üzere davetini içeren ilanın bir kez yapıldığı,

b) Asliye Hukuk Mahkemesinin sayılı dosyasında, gaiplik kararının on gün içinde ölüm kütüğüne kaydolunmak üzere nüfus müdürlüğüne gönderilmediği,

Saptanmıştır.

*** Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 01/12/2010 tarih ve 2009/16486 esas, 2010/19985 sayılı kararında da açıkça belirtildiği gibi, TMK'nın 33/son maddesinin zorlayıcı hükmü gereğince, gaip hakkında malûmatı olan kimselerin bilgilerini açıklamaları için davet içeren ilanın en az iki kere yapılmasının zorunlu bulunduğu anımsanması,**

TMK'nın 45, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 34. maddeleri gereğince, gaiplik kararının mahkeme tarafından on gün içinde ölüm kütüğüne kaydolunmak üzere nüfus müdürlüğüne gönderilmesi gerektiğinin anımsanması,

31- Gerekçeli Kararın Geç Yazıldığı

Bir kısım dosyada, tefhim tarihi itibariyle gerekçeli kararların kırk beş günü bulan ve aşan sürelerle geç yazıldığı müşahede ve beyan edilmiştir.

*** Gerekçeli kararların, tefhim tarihinden başlamak üzere, bir ay içinde yazılmasını zorunlu kılan HMK'nın 294/4 maddesi amir hükmü dikkate alınarak benzeri kayıtsızlıklardan kaçınılması,**

32-Görevsizlik veya Yetkisizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler

Asliye Ticaret Mahkemesi esas sayılıda, görevsizlik ya da yetkisizlik nedeniyle davanın usulden reddine dair kararın kesinleşmesini müteakip yasal sürede dosyanın ilgili mahkemeye gönderilmesi için başvuru da olmadığı halde davanın açılmamış sayılmasına dair karar verilmesinin düşünülmediği belirlenmiştir.

*** HMK'nın 20. maddesi uyarınca "görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilmesi hâlinde, taraflardan birinin, bu karar verildiği anda kesin ise bu tarihten, süresi içinde**

kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kararın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvurulmuşsa bu başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde kararı veren mahkemeye başvurarak, dava dosyasının görevli ya da yetkili mahkemeye gönderilmesini talep etmesi gerekir, aksi takdirde, bu mahkemece davanın açılmamış sayılmasına karar verilir” hükmünün uygulamada gözden kaçırılmaması,

33- Harç Tahsil Müzekkerelerinin Geç Yazıldığı veya Hiç Yazılmadığı

Kararın tebliğinden itibaren bir ayı aşan bir süre geçmiş olmasına karşın bakiye karar ve ilâm harcının ilgilisi tarafından ödenmemesi nedeniyle harç tahsil müzekkerelerinin merciiine gönderilmediği, bir kısım dosyalarda; yasal süre geçirildikten sonra harç tahsil müzekkerelerinin yazıldığı belirlenmiştir.

*** Harçlar Kanunu'nun (11/06/2013 yürürlük tarihli 6487 sayılı Kanun ile değişik) 28, 37 ve 130. maddeleri gereğince, kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ilgilileri tarafından ödenmeyen harçların tahsili için müteakip on beş gün zarfında maliyeye müzekkere yazılması,**

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 206/1. maddesi gereğince, her yıl bütçe kanunu ile belirlenen terkin sınırının altında kalan harçlarla ilgili müzekkere yazılmayacağına bilinmesi,

34- Harçların, Vergilerin, Vekâlet Ücretinin Tayini ile Tahsilinde Hata ve Gecikmelere Düşüldüğü

Bu cümleden olarak,

a) Feragatin ilk celsede veya müteakip celselerde vuku bulduğu nazara alınmadan ret harcının tamamına hükmedildiği,

b) Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında; talep sonucunu davanın ilk celsesinde kabul eden davalılardan karar ve ilâm harcının 1/3 ü yerine tamamının, esas sayılıda ise 1/3 oranı yerine 2/3 oranında tahsiline karar verilerek infazın gerçekleştirildiği, örneğin;

c) Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dava dosyasında; davalı ilk celsede davayı kabul ettiği halde müddeabih üzerinden hesaplanan 38,30 TL yerine, 2/3 oranında harç alınmasına karar verilerek ilaveten 33,20 TL nin tahsili için harç tahsil müzekeresi yazıldığı,

ç) Asliye Hukuk Mahkemesi esas sayılı nispi harca tabi davada, sulh birinci celseden sonra gerçekleştiğinden alınması gerekli karar ve ilâm harcının 2/3 ü olan 720,00 TL yerine maktu 11, 20 TL'nin alınmasına karar verildiği,

d) Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı tapu kaydının tashihi davasında; davaya aslî müdahale edenlerin dilekçelerinden harç alınmadan kabulü cihetine gidildiği,

e) Asliye Hukuk Mahkemesi esas sayılıda; kamulaştırma bedelinin tespit ve tesciline ilişkin isteğin kabulünde yargılama harç ve giderlerinin davalıya yükletildiği,

f) Aile Mahkemesinin esas sayılı dava dosyasında; boşanmanın ferî niteliğinde bulunan manevî tazminat isteğinin kabulünden nispi harç alındığı,

g) Aile Mahkemesinin sayılı boşanma ile birlikte talep edilen TMK'nın 174/1 maddesinden kaynaklanan maddî tazminat istemi dışında kalan, ziynet, ev ve arabaya yönelik istemlerin kabulünde nispi harç alınmadığı, TMK'nın 173/2 fıkrasına dayanan kadının boşandığı kocasının soyadını taşımasına izin verilmesine talebinin kabulü halinde ise maktu harcın tahsil edilmediği,

ğ) esas sayılıda, tarihinde aynen taksimine karar verilen gayrimenkulün değeri keşifte tespit edilmesine rağmen peşin alınan harcın mahsubuyla binde oranından TL ilâm harcı alınmasına karar verilmesi gerekirken harç alınarak kararın kesinleştirildiği,

h) Asliye Hukuk Mahkemesi esas sayılılarda; nispi harca hükmedildiği halde dosyanın temyizi sonucu karar altına alınan miktarın dörtte biri kadar peşin temyiz harcı almak yerine tamamı, 4. Asliye Hukuk Mahkemesi esas sayılıda ise davalının temyizi halinde nispi harç yerine maktu harç alınarak Yargıtay'a gönderildiği,

ı) Manevî tazminat isteminin reddi halinde davalı vekili yararına maktu yerine nispi avukatlık ücreti takdir edildiği,

i) Sulh Hukuk Mahkemesine ait sayılı vasi dosyasında harç alındığı,

j) İcra Hukuk Mahkemesinin esas sayılıda; borçlunun işyerinde haczedilen ve haciz tutanağında 10.000.00 TL değerindeki eşyaya 3. kişinin istihkak isteminde bulunması üzerine, nispi oran üzerinden peşin harç alınacağı gözetilmeden 10/05/2007 ve 11/06/2007 tarihli celselerde bahsedilen değer üzerinden harç ikmalinin düşünülmediği, sayılıda benzer hareket edildiği,

k) Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında; davaların takip edilmemesi sebebiyle işlem den kaldırıldığı ve bir ay süre geçtikten sonra yenileme dilekçesi verilerek yenilendiği halde peşin harçlarının alınmadığı,

l) Tapuda isim tashihi ile alakalı bazı davalarda gösterilen değer üzerinden peşin harç, nispi karar ve ilâm harcı alındığı,

m) Bir kısım harç tahsil müzekkerelerinde, harç muhataplarının T.C. kimlik numaralarının, vergi numaralarının, kimlik bilgilerinin, açık unvan ve adreslerinin bulunmadığı,

Görölmüş, (k) bendindeki eksiklik ilgisine tamamlatılmıştır.

*** Harçlar Kanunu'nun 22. maddesi, Yargıtay HGK'nın 07/10/1980 tarih ve 11/2516 esas, 2338 karar, 25/01/1984 gün 1981/4-57 esas, 1984/29 karar sayılı istikrar kazanmış içtihatlarında açıkça vurgulandığı üzere mahkemeyi daha az uğraştırmak suretiyle davadan feragat edildiğinde "Davacıdan davayı kaybetmesi halinde ödeyeceği maktu karar ve ilâm harcının, feragat davanın ilk oturumda vuku bulursa üçte biri, daha sonra olursa üçte ikisinin alınacağı, bu durumda maktu harcın tarifede yazılı miktardan az olamayacağı ilkesinin uygulanamayacağını bilmesi,**

Davayı kabul veya sulh halinde alınması gerekli karar ve ilâm harcının yukarıda yazılı oranlar üzerinden alınacağına uygulama da nazara alınması,

492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) Sayılı Tarifenin A/T'inci maddesinde "Dilekçe veya tutanakla dava açma veya davaya müdahale ile ilgili taleplerde" başvuru ve maktu karar ve ilâm harcının alınacağına dikkate alınması,

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 29. maddesi uyarınca yargılama giderlerinin davacı idare üzerinde bırakılması gerektiği dikkate alınmadan davalı tarafın giderlerden (vekâlet ücreti hariç) sorumlu tutulmasının bozma konusu olduğunun düşünülmesi,

Boşanma davası içinde vaki ve boşanmanın ferî niteliğinde olan TMK'nın 174. maddesinde yazılı maddi ve manevi tazminat istekleri ile 175. maddesinde ifade edilen yoksulluk nafakasının harca tabi olmadığına daima hatırdan tutulması, bu konuda Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 08/04/2004 gün 2004/3334, 2004/4527 sayılı istikrar kazanmış içtihadının uygulamaya yansıtılması,

Boşanmanın eki niteliğinde olmayan ve TMK'nın 174/1 maddesi kapsamı dışında kalan maddi tazminat istemlerinde nispi, kadının boşanması halinde kocasının soyadını taşımasına izin verilmesinde maktu harç alınacağına dair 2. Hukuk Dairesinin 23/05/2007 tarih ve 2006/19906 esas, 2007/8659 karar, 16.04.2012 tarih ve 2011/12817 esas, 2012/9624 karar sayılı ilamlarının dikkate alınarak hazine zararına yol açılmaması,

Konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda kararın temyizi halinde Harçlar Kanunun'a bağlı (1) Sayılı Tarifenin A/III-1-e madde ve bendi uyarınca nispi harç alınması, HMK'nın 344. maddesinde "İstinaf dilekçesi verilirken gerekli harç ve giderlerin tümü ödenir" denilmekte ise de; bu maddedeki "Tümü" terimindeki maksadın Yargıtay'ın 10/05/1965 gün ve 1-1 sayılı İçtihatları Birleştirme ve 1. Başkanlık Kurulunun 06/03/1997 gün ve 9 sayılı kararlarına göre, maktu harca tabi davalarda maktu harcın, nispi harca tabi davalarda da nispi harcın dörtte birinin tamamı olduğunun, temyiz yoluna başvurma halinde maktu harca tabi davalarda maktu harcın tamamının, nispi harca tabi davalarda nispi harcın dörtte birinin tamamının peşin alınmasının hatırdan çıkarılmaması,

Ortaklığın aynen taksim suretiyle giderilmesine ilişkin davaların kabulünde Harçlar Kanunu'nun Yargı Harçları başlıklı (1) Sayılı Tarifesinin A/III-1-c madde ve bendine göre harç tayinine karar verileceğinin gözden ırak tutulmaması,

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 10. maddesinde açıklandığı üzere manevi tazminat davalarında avukatlık ücretinin, hüküm altına alınan miktar üzerinden tarifenin üçüncü kısmına göre belirleneceği, davanın kısmen reddi durumunda, karşı taraf vekili yararına tarifenin üçüncü kısmına göre hükmedilecek ücretin, davacı vekili lehine belirlenen ücreti geçmeyeceği, bu davaların tamamının reddi durumunda avukatlık ücretinin, tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümüne göre hükümlenacağı kuralının uygulanmasında dikkat sarfedilmesi,

Harçlar Kanunu'nun 13/b maddesinin "Vasi tayini davalarının harca tâbi olmadığı" buyurucu hükmü ile Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 15/11/2007 tarih ve 2007/15047 esas, 2007/15805 karar sayılı ilâmı uyarınca vasi tayinine yönelik davaların harçtan muaf olduğunun anımsanması,

Hukuken şikâyet niteliğinde bulunmayan istihkak davasında uyuşmazlığın 3. kişinin istihkak iddiasına ilişkin olması sebebiyle İİK'nın 97/11. maddesi hükmünce başvurma harcı ile takip konusu alacak ve mahcuz malın değerinden hangisi az ise o değer üzerinden yasal oranda nispi karar ve ilâm harcı (Harçlar Kanunu madde 28) peşin olarak alındıktan sonra yargılamaya devam olunmasını, yargı işlemlerinden alınacak harçlar ödenmedikçe sonraki işlemlerin yapılamayacağını öngören aynı Kanun'un 32. maddesine aykırı olarak, bu tür davaların şikâyet olarak nitelendirilip maktu harç

alınmasına ilişkin kararları resen bozmaya konu yapan Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 13/05/2003 tarih ve 2003/3271 esas, 2003/4581 karar sayılı ilâmına aykırı işlemlerden sakınılması,

HMK'nın 150/4, Harçlar Kanunu'nun 7. maddeleri çerçevesinde bir ayı geçen yenilemelerde başvurma harcı ile birlikte peşin harcın da alınması, konuyla ilgili olarak Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 12/02/2014 tarih ve 2013/16953 esas, 2014/2230 karar sayılı ilâmında açıklandığı üzere; dava, dosyanın işlemde kaldırıldığı tarihten başlayarak bir ay geçtikten sonra yenilenirse yeniden harç alınacağına bilinmesi,

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 16/2. maddesinde; "Taşınmazın aynına taalluk eden davalarda" harcın taşınmazın saptanacak değeri üzerinden alınacağı hususunun düzenlendiği, tapu kaydının düzeltilmesi isteminin gayrimenkulün aynına ilişkin bir dava niteliğinde bulunmadığı dikkate alınarak, Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 22/09/2011 tarih ve 2011/8560 esas, 2011/10818 karar sayılı kararında da açıklandığı üzere bu tür davaların kabulüne ilişkin hükümlerden karar ve ilâm harcının 'maktu' alınacağına hatırlanması,

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 47. maddesinde, "Kişiler adına düzenlenecek olan her türlü form, beyanname, kimlik kartı, vergi kimlik kartı, sürücü belgesi, pasaport gibi bütün tanıtıcı belgelerde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına yer verilir. Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin her türlü işlem ve kayıtlarında esas alınır." aynı Kanun'un geçici 1. maddesinde "Kurumlar ve tüzel kişiler bu Kanun'un yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde mevzuatlarını bu Kanun hükümlerine uygun hale getirerek işlemlerinde kimlik numarasını kullanmak zorundadırlar." hükümleri uyarınca mükellefte hata yapılmaması açısından 29/04/2008 ve sonraki tarihli harç tahsil müzekkerelerinde ilgililerin T.C. Kimlik numaralarının, en son ikamet adreslerinin, tüzel kişilerin vergi kimlik numarası ve ticaret sicil kayıtlarındaki tescil unvanının ve en son adreslerinin ayrıntılı olarak yazılmasına dikkat edilmesi,

35- Hakem Sıfatıyla Bakılan Davalar

Hakem sıfatıyla bakılan davaların, ayrı bir esas yerine diğer dosyalarla birlikte asliye hukuk mahkemesi esasına kaydedildiği beyan ve müşahede olunmuştur.

* Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 24/12/2001 tarih ve 2001/13317 esas, 2001/13977 karar sayılı içtihatında da açıklandığı üzere; birden çok hukuk hâkimi bulunan yerlerde, bunların kadrosunda yetki ve atama gibi nedenlerle oluşabilecek değişiklikler halinde görevsizlik ya da gönderme kararı verilmesini önleyecek ve o anda yüksek dereceli hâkimin davaya devamını sağlayacak şekilde, 3533 sayılı Kanun hükmünce açılan davaların ayrı bir esasa kaydedilmesi,

36- Havalesi Yapılmayan Evrakın Dosyada Bulunduğu

Asliye Hukuk Mahkemesine ait esas sayılı dosyalarda, davanın esasını ve tarafların usulü haklarını etkileyebilecek olan başta bilirkişi raporları olmak üzere, tapu kayıtları, nüfus kayıtları, delil bildirim dilekçeleri gibi bir kısım belgelerin, taranarak UYAP'a aktarımının yapılmadığı gibi, bu belgeler üzerinde hâkim veya yazı işleri müdürünün havalesinin de bulunmadığı gözlenmiştir.

* Meydana gelmesi muhtemel çeşitli sakıncaların önlenmesi bakımından, davanın esasını etkileyebilecek bu gibi evrak başta olmak üzere, mahkemeye gelen tüm

evrakın öncelikle taranarak UYAP'a aktarılması zorunluluğu bulunduğunun, tarama işlemi yapılarak ilgiliye verilen alındı belgesinin havale yerine geçtiğinin ve bu tarihin de sürelerin başlangıcına esas alındığının, zorunluluk nedeniyle tarama işleminin yapılamaması halinde fiziki evrakın mutlaka hâkim ya da yazı işleri müdürü tarafından havale edildikten sonra işleme tâbi tutulması gerektiğinin anımsanarak, konuyla ilgili HMK'nın 159/1, 445. maddeleri ile Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 169/3-d maddesine uymakta daha titiz davranılması,

37- Hazinenin Menfaati Halinde Kayyım Tayini

Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı kayyım dosyasında; 18/5/1989 tarih ve 3561 sayılı Mal Memurlarının Kayyım Tayin Edilmesine Dair Kanun'a göre TMK'nın 427. maddesi doğrultusunda, kayyım tayinine ilişkin Hazinenin hak ve menfaati bulunup bulunmadığının araştırılmadığı gibi mahallin en büyük mal memurunun kayyım tayin edilmesi gerektiği kuralının da nazara alınmadığı anlaşılmıştır.

*** Kayyım tayini ile ilgili konularda Hazinenin menfaati yönünden yürürlükte bulunan 3561 sayılı Mal Memurlarının Kayyım Tayin Edilmesine Dair Kanun hükümlerinin göz önünde bulundurulması,**

38- Hazine Vekillerinden Temsil Belgesi İstenildiği

..... sayılı dosyalarda Hazine vekillerinden vekâletname veya yetki belgesi istenildiği, sırf bu nedenle duruşmanın ertelendiği gözlemlenmiştir.

*** 659 sayılı KHK'nın 6/5. maddesi "İdareleri vekil sıfatıyla temsile yetkili olan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri ve avukatların bir listesi, idaresince yazılı olarak veya Adalet Bakanlığınca belirlenen esaslar dairesinde elektronik ortamda ilgili Cumhuriyet başsavcılığına, bölge idare mahkemesi başkanlıklarına verilir. Bu listeler, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından adli yargı çevresinde, bölge idare mahkemesi başkanlığınca idari yargı çevresinde bulunan mahkemelere gönderilir. Yüksek mahkemeler ve bölge adliye mahkemesindeki duruşmalarda temsil yetkisini kullanacakların isimleri ilgili mahkemelerin başsavcılıklarına veya başkanlıklarına bildirilir. Listede isimleri yer alanlar, baroya kayıt ve vekâletname ibrazı gerekmeksizin idare vekili sıfatıyla her türlü dava ve icra işlemlerini takip edebilirler. Vekil sıfatıyla temsil yetkisi sona erenlerin isimleri anılan mercilere aynı usulle derhal bildirilir." hükmü gereğince, sözü edilen listenin Cumhuriyet başsavcılığınca gönderilip gönderilmediğinin ve davaya giren avukatın bu listede yer almadığının araştırılması yeterli olacağından, ayrıca yetki belgesi veya vekâletname istenmemesi,**

39- Hedef Sürelerin Tatbikine İlişkin Usule Aykırı Hareket Edildiği

Hedef sürelerin tatbiki ile ilgili bazı hususlarda emredici usul kurallarına aykırı davranıldığı, bu cümleden olarak;

a) Tespit edilen hedef sürelere uyulması hususunda gerekli hassasiyetin her zaman gösterilmediği,

b) Bir kısım dosyada, davetiyelere hedef süreyi belirtir belgenin eklenmediği, bir kısmında ise gerekli bildirim şerh düşülmediği,

c) Komisyon başkanlığınca her yıl ocak ayı sonu itibarıyla hedef sürelerin gerçekleşmesinde yaşanan gecikmelerin sebepleri ve çözüm önerilerine ilişkin hazırlanması gereken raporların hazırlanıp ilgili mercilere gönderilmediği veya gecikmeli olarak gönderildiği,

Tespit edilmiştir.

*** 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 28/2-7. fıkraları ile 23/06/2017 tarih ve 30105 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Soruşturma, Kovuşturma veya Yargılama Hedef Sürelerinin Belirlenmesi ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince soruşturma, kovuşturma veya yargılamaların tamamlanmasında gözetilen, ilgililer için yasal hak doğurmayan yargısal süreçleri iyileştirmeyi amaçlayan hedef süre uygulamasına riayet edilmesinde hassas davranılması,**

23/06/2017 tarih ve 30105 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Soruşturma, Kovuşturma veya Yargılama Hedef Sürelerinin Belirlenmesi ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 7/2. fıkrasında yer alan "Ceza Mahkemelerinde, sanık, müdafii veya kanuni temsilcisine iddianame ekinde hedef süreyi içeren belge gönderilir; şikâyetçi, mağdur, suçtan zarar gören, malen sorumlu veya vekiline ise duruşma gününü bildiren çağrı kâğıdıyla gönderilir." ve aynı Yönetmelik'in 7/5. fıkrası gereğince "Yargılamaya ilişkin olarak ilgililere verilecek olan tevzi formlarında veya yapılacak bildirimlerde "Belirtilen sürede soruşturmanın/yargılamanın sonuçlandırılması hedeflenmekte olup, bu hedefin gerçekleştirilmesinde tarafların ve avukatların katkı ve desteği büyük önem arz etmektedir. Taraflardan kaynaklanan sebeplerle meydana gelen gecikmelerin hedef sürenin hesabında dikkate alınmadığı da göz önünde bulundurularak, bu hususlara hassasiyet göstermenizi rica ediyoruz." açıklamasına yer verilir." şeklindeki düzenlemelere uygun hareket edilmesi,

23/06/2017 tarih ve 30105 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Soruşturma, Kovuşturma veya Yargılama Hedef Sürelerinin Belirlenmesi ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 8/3. fıkrasında ayrıntılarına yer verilen raporun hazırlanıp ilgili mercilere gönderilmesinde hassasiyet gösterilmesi,

40- HMK'nın 150. Maddesine İlişkin Kararların Gecikmeli Verildiği

HMK'nın 150. maddesi gereğince işlemde kaldırılan dosyalarda, yasal süre geçtiği hâlde bir karar verilmediği veya geciktirilerek karar verildiği saptanmıştır.

*** HMK'nın 150/5. maddesine göre, işlemde kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içerisinde yenilenmeyen davaların açılmamış sayılacağı ve bu hususta mahkemece kendiliğinden karar verilerek esasın kapatılması gerektiğinin unutulmaması,**

41-Hükmün Kesinleşmesinden Sonra Avansın İade Edilmemesi

Asliye Hukuk Mahkemesinin, Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında hükmün kesinleşmesine rağmen Hukuk Muhakemeleri Kanununun 120. maddesi ile Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesine göre mahkeme veznesine avans olarak yatırılan tutarın artan kısımlarının iadesine

dair karar verilmediği veya istek halinde iadesine karar verildiği, bir kısım dosyada ise iadesine dair karar verilmekle birlikte gerekli işlemin yapılmadığı izlenmiştir.

* HMK'nın 120. maddesi gereğince ilgililerden tahsil olunan gider avansının kullanılmayan kısmı ile ilgili olarak, aynı Kanun'un 333. maddesi gereğince hükmün kesinleşmesinden sonra mahkemenin kendiliğinden yatırılan avansın kullanılmayan kısmının iadesine karar vermesi gerektiğinin, bu kararın tebliğ giderinin iade edilecek avandan karşılanacağına, Adalet Bakanlığınca çıkarılan Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi'nin 5/1. maddesi gereğince ise davacı tarafından hesap numarası bildirilmiş ise iadenin elektronik ortamda hesaba aktarılması, hesap bildirilmemiş ise masrafı avandan karşılanmak suretiyle PTT merkez ve işyerleri vasıtasıyla adreste ödemeli olarak gönderilmesi gerektiğinin bilinmesi,

42- Hukuk Mahkemelerinde Kesinlik Sınırı

a) Bir kısım asliye hukuk (iş, ticaret) ve icra hukuk mahkemelerine ait dosyalarda miktar ve mahiyeti itibariyle temyiz yolu açık bulunmayan kesin nitelikli bazı kararlarla ilgili temyiz taleplerinin reddedilmeyip, dosyanın Yargıtay'a gönderildiği belirlenmiştir.

b) Bir kısım asliye hukuk (iş, ticaret) ve icra hukuk mahkemelerine ait dosyalarda miktar ve mahiyeti itibariyle istinaf yolu açık bulunmayan kesin nitelikli bazı kararlarla ilgili istinaf taleplerinin reddedilmeyip, dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine gönderildiği saptanmıştır.

* HMK'nın geçici 3. maddesiyle kanun yolları açısından hâlen yürürlükte bulunan HUMK'un 21/07/2004 tarihinde yürürlüğe giren 5219 sayılı Kanun ile değişik 427. maddesi ve 01/06/1990 gün ve 1989/3 esas, 1990/4 karar sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı uyarınca işlem tesis edilerek bu tür kararların kesin olduğunun unutulmaması, (Hukuk mahkemelerinde 2009 yılında bin dört yüz, 2010 yılında bin dört yüz otuz, 2011 yılında bin beş yüz kırk, 2012 yılında bin altı yüz doksan, 2013 yılında bin sekiz yüz yirmi, 2014 yılı bin sekiz yüz doksan, 2015 yılı iki bin seksen, 01/01/2016 – 19/07/2016 tarihlerinde iki bin yüz doksan Türk Lirası)

İcra hukuk mahkemelerinde uyuşmazlık konusu değer, İİK'nın 363. maddesinin 1. fıkrasının son cümlesinde öngörülen ve her yıl yeniden değerlendirilme oranında artan miktarın altında kalan davalarda, mahkeme kararının temyiz kabiliyeti bulunmadığına dikkat edilmesi, (2009 yılında dört bin otuz, 2010 yılında dört bin yüz on, 2011 yılında dört bin dört yüz yirmi, 2012 yılında dört bin sekiz yüz yetmiş, 2013 yılında beş bin iki yüz kırk, 2014 yılında beş bin dört yüz kırk, 2015 yılı beş bin dokuz yüz seksen, 01/01/2016 – 19/07/2016 tarihlerinde altı bin üç yüz on Türk Lirası)

HMK'nın 341/2. maddesi uyarınca, 2018 yılı için miktar ve değeri üç bin beş yüz altmış (20/07/2016 – 01/12/2016 tarihlerinde bin beş yüz, 02/12/2016 – 31/12/2016 tarihlerinde üç bin, 2017 yılında üç bin yüz on) Türk Lirasını geçmeyen malvarlığı davalarına ilişkin kararların kesin olduğunun, 346/1. maddesi uyarınca da istinaf talebinin kesin olan bir karara ilişkin olması halinde istinaf dilekçesinin reddine karar verilmesi gerektiğinin bilinmesi,

İcra hukuk mahkemelerinde uyuşmazlık konusu değer, İİK'nın 363. maddesinin 1. fıkrasının son cümlesinde öngörülen ve her yıl yeniden değerlendirilme oranında artan miktarın altında (20/07/2016 – 01/12/2016 tarihlerinde bin, 02/12/2016 – 31/12/2016 tarihlerinde yedi bin, 2017 yılı için yedi bin iki yüz altmış, 2018 yılı için sekiz bin üç yüz on Türk Lirası) kalan davalarda, mahkeme kararının istinaf kabiliyeti bulunmadığına unutulmaması,

43- İcra Hukuk Mahkemesinde Kıymet Takdirine İtirazda Masraflar, HMK'nın 320. Maddesinin Uygulanması

İcra Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında, kıymet takdirine itiraz talebi üzerine davacı veya vekiline, keşif giderleri için belirlenen miktarı yedi gün içerisinde yatırması gerektiği bildirilmeyerek, duruşma açılmasına ve iki celse sonra keşif yapılmasına karar verildiği, daha sonra da takip edilmeyen dosyanın işlemde kaldırılmasına ve açılmamış sayılmasına karar verildiği saptanmıştır.

*** İcra ve İflas Kanunu'nun 128/a-1 maddesi uyarınca, kıymet takdirine itiraz (şikâyet) talebi üzerine yedi gün içinde mahkemece belirlenen gerekli masraf ve ücretin mahkeme veznesine yatırılması hâlinde yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılabilir, aksi hâlde başka bir işleme gerek olmaksızın şikâyetin kesin olarak reddedileceği ve aynı Kanun'un 18/3. maddesindeki şikâyet taleplerinde, ilgililer duruşmaya gelmese dahi gereken kararın verileceği hükümleri karşısında, takip edilmeyen kıymet takdirine itiraz talebine ilişkin dosyada işlemde kaldırma kararı değil şikâyetin kesin olarak reddine karar verilebileceğinin bilinmesi,**

44- İcra Hukuk Mahkemesinde Şikâyetin Kabulünde Harç İadesi

İcra Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında, bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı icra müdürünün hatalı muamelesinin kaldırılması için yapılan şikâyetlerde, işlem iptal edildiği hâlde peşin alınan harcın iadesine hükmedilmediği tespit edilmiştir.

*** 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 13/d maddesi gereğince, icra ve iflâs dairelerinin kusuru yüzünden, yanlış yapılmış olan işlemlerin ıslahı ve iptaline dair icra hukuk mahkemesi kararları harçtan istisna tutulduğundan yasa maddesi doğrultusunda işlem yapılması,**

45- İcra Hukuk Mahkemesinde İtirazın Geçici Kaldırılmasında Borçluya Gönderilen Davetiye Şerh

İcra takibinin dayandığı hususi senet altındaki imzanın borçlu tarafından reddedilmesi üzerine alacaklının itirazın kaldırılmasını talep etmesi halinde, duruşmaya çağrılan borçluya çıkartılan davetiye "mazeretini daha önce bildirip belgelendirmediği takdirde, bizzat bulunmaya mecbur olduğu, hazır bulunmaması halinde, mercice başka bir cihet incelenmeksizin itirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verileceği" meşruhatının yazılmadığı belirlenmiştir.

*** İcra ve İflas Kanunu'nun 68/a maddesi amir hükmünün tatbikine özen gösterilmesi,**

46- İcra Hukuk Mahkemesindeki Şikâyetlerde Davacı Tarafa Çıkarılan Tebligata Dosyanın İşlemde Kaldırılacağına Yönelik Şerh Düşüldüğü

İcra Hukuk Mahkemesine ait memur muamelesini şikâyete ilişkin davaların bir kısmında davacı tarafa çıkarılan tebligatta "duruşmaya gelmediğiniz veya kendinizi vekille temsil ettirmediğiniz takdirde HMK'nın 150/1 ya da 320/4 maddeleri uyarınca dava dosyanın

işlemden kaldırılacağı” şerhinin verildiği ve/veya dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verildiği saptanmıştır.

*** İİK'nın 16, 17 ve 18. maddeleri ile Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 20/10/2015 tarih ve 2015/12869 esas, 2015/25236 karar sayılı içtihadı gereğince, bu tür davalarda taraflar gelmeseler bile gereken kararın verileceğinin ve HMK'nın 150/1 ve 320/4. maddelerinin uygulama yeri olmadığına hatırlanarak tutularak verilecek şerhin buna göre tanzim olunması,**

47- İstihkak İddiası Üzerine Takibin Devamına Dair Verilen Kararların Kesin Olmasına Rağmen Temyiz/İstinaf Edilebileceğinin Belirtildiği

İcra hukuk mahkemesine ait esas sayılı dosyalarda; üçüncü şahsın istihkak iddiası üzerine verilen takibin devamına ilişkin kararlar hakkında, temyiz ya da istinaf yoluna başvurulabileceğinin belirtildiği gözlenmiştir.

*** İİK'nın 97/1-5. maddesi gereğince; hacizle ilgili üçüncü şahsın yaptığı istihkak iddiasına karşı alacaklı veya borçlunun itiraz etmesi üzerine icra memurunun dosyayı icra hukuk mahkemesine göndermesi sonrası takibin devamına ilişkin mahkemece verilen kararların kesin olduğunun hatırdan çıkarılmaması,**

48- İhtiyati Hacizde Teminatın İadesi

İhtiyati haciz kararlarında takdir edilen teminatın iadesine yönelik yazılı talebin hâkim tarafından havalesi ile yetinilerek sahiplerine ödendiği anlaşılmıştır.

*** Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 217. maddelerinde zikredildiği üzere; ihtiyati haciz taleplerinde teminat olarak yatırılan para, banka mektubu, tahvil veya benzeri evrakın iadesinin istenmesi halinde yazı işleri müdürünün teminatın iadesi için kanunî şartların gerçekleşip gerçekleşmediğini araştırıp bu hususu belgelendirerek görüşü ile birlikte dosyayı hâkime sunması üzerine teminat gösterilmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalktığına anlaşılması durumunda mahkemece, teminatın iadesine karar verileceğinin anımsanarak inisiyatifin icra müdürlüğüne terk edilmemesi,**

49- İlanen Tebligatın Usulüne Uygun Yapılmadığı

a) Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında; davalı adına çıkartılan davetiyeye davacının yeni adresinin yazılıp tebligat yapılamadan iadesinden sonra tespit edilen adrese yeniden tebligat çıkartılmaksızın ve/veya gerekli araştırmalar yapılmaksızın ilan yoluyla duyuru yapılarak, adı geçenin gıyabında karar verildiği,

b) Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında; davalılara ilan yolu ile tebligat yapıldığı hâlde, tebliğ olunacak evrak ve ilan suretinin mahkeme divanhanesine asılmadığı,

Müşahede olunmuştur.

* Tebligat Kanunu'nun 28. maddesi uyarınca, ilan yolu ile tebligat, muhatabın adresinin meçhul olması durumunda başvurulabilen istisnai bir yöntem olup, öncelikle ilgilinin adres kayıt sistemine kayıtlı adresi de dahil olmak üzere tespit edilebilen tüm adreslerine usulüne uygun tebligat çıkartılıp, tebliğ edilememesi durumunda muhatabın adresi resmi veya özel müessese ve dairelerden gerekli görülenlerden sorulup zabıta marifeti ile de tahkik ve tespit ettirildikten sonra hala sonuç alınmaması durumunda en son çare olarak bu yolun tercih edilmesi,

Aynı Kanun'un 29 maddesinin 1. fıkrasının ikinci bendi gereğince, tebliğ olunacak evrak ve ilan suretinin mahkeme divanhanesine asılması hususunun göz önünde bulundurulması,

50- İş Biten Dosyaların Merciiine İade Edilmediği

Başka merci ve mahkemelerden celp edilen dosya veya evrakın, asıl dosyada karar verilip hüküm kesinleşmiş olmasına rağmen dosya içerisinde bırakıldığı saptanmıştır.

* Dosya ve resmî evrakın düzenli bir şekilde yerleştirilmesini sağlamak ve arandıklarında bulunmalarını temin yönünden, asıl dosyada karar verilip, iş bitirildikten sonra kanun yollarına başvurulmazsa, celp edilen dosyaların ilgili yere hemen tevdiinin unutulmaması, bunun için bir masraf gerekecekse onun da önceden temini gerektiğinin göz ardı edilmemesi,

51- İzale-i Şüyu Davasında, Tapuda Açık Kimliği Belli Olmayan Kişiye Kayyum Tayini

Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı izale-i şüyu davasında, tapuda açık kimliği belli olmayan ve kendisine ulaşamadığı için yaşayıp yaşamadığı belli olmayan paydaşın veraset belgesinin çıkartılması için davacıya yetki ve süre verilerek, salt bu nedenle duruşmaların talik edildiği tespit olunmuştur.

* Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 20/02/2014 tarih ve 2013/16649 esas, 2014/1919 karar sayılı ilâmında belirtildiği üzere; yaşayıp yaşamadığı belli olmayan kimselerin malları üzerinde Hazinesinin menfaatinin mutlak olduğu, uzun süreden beri kendisinden haber alınmayan kişilere 3561 Sayılı Mal Memurlarının Kayyım Tayin Edilmesine Dair Kanunu'un 2/1 maddesi gereğince mal memurunun kayyım tayin edilebileceğinin göz önünde bulundurulması,

52- Kadastro Mahkemesine Komisyondan Görevsizlikle Gelen Dosyalarda İlan

Kadastro Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında 3402 sayılı Kanun'un 27. maddesindeki usule uyulmadan duruşma yapıldığı belirlenmiştir.

* Kadastro Kanunu'nun 27. maddesi gereğince, mahalli hukuk mahkemelerinde görülmekte olan veya henüz kesinleşmemiş bulunan taşınmaz mala ilişkin davalar hakkında o taşınmaz mal için kadastro tutanağı düzenlendiği tarihte bu mahkemelerin görevinin sona ereceği, dava dosyalarının resen Kadastro Mahkemesine devrolunacağı açıklanmış, Kadastro Hâkiminin, devredilen bu dava dosyaları ile beşinci madde gereğince müdür tarafından gönderilen kadastro tutanaklarını birleştirerek 11. maddedeki yazılı şekle uygun olarak askı ilanını yaptıracağı ve ilan süresi bitmeden duruşmaya başlanamayacağı hususlarını kendiliğinden gözetmesi gerektiği,

53- Kadastro Mahkemesinde Kesinleşen Dosyanın Tapuya Resen Devri

Kadastro Mahkemesine ait tarihinde karar verilen esas numaralı dosyalarda tebligat, kesinleştirme ve tapu müdürlüğüne devir işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

* Kadastro Mahkemesi kararlarının Tebligat Kanunu hükümlerine göre resen taraflara tebliğ olunacağına ve kesinleşen ilâmların dayanakları olan dava dosyaları ile birlikte tescil edilmek üzere ilgili kadastro veya tapu müdürlüğüne resen devredileceğine dair 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 32. maddesinin uygulanmasına özen gösterilmesi,

54- Kadastro Mahkemesinde Adres Araştırma Yöntemi

Kadastro Mahkemesinde taraf teşkiline yönelik olmak üzere adres araştırmasının sadece zabıta marifetiyle yaptırıldığı ve genellikle yetersiz kaldığı ve yargılamanın bazen salt bu nedenle uzadığı izlenmiştir.

* 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 28. maddesinde işaret edildiği üzere taraf teşkilinin resen gözetileceği, bunun hâkimin görevi olduğu, tebligatın doğrudan yapılamaması veya adresin tespit edilememesi halinde Tebligat Kanunu'nun 10, 21 ve 28. maddeleri ile Yargıtay HGK'nın 29/05/2013 tarih ve 2013/18-672 esas, 2013/791 karar, 02/04/2014 tarih ve 2014/5-293 esas, 2014/434 karar sayılı ilâmları dikkate alınarak, öncelikle UYAP Adres Kayıt Sistemi üzerinden, olmadığı takdirde bu kez adres kaydı muhtemel bütün özel veya resmi kurum ve kuruluşlardan (belediye, nüfus, tapulama, milli eğitim, özel idare müdürlüğü, askerlik şubesi, vergi dairesi, GSM operatörleri, Telekom, bankalar vs.) adres tahkikinin düşünülmesi,

55- Kalemde Tebliğde Şekil Eksikliği

Kalemde tebliğ yapan memurların tebligat evrakında adı, soyadı ve imzasının bulunmadığı gözlenmiştir.

* Tebligat Kanunu'nun 36. maddesi gereğince davaya ait evrakın kalemde memur vasıtası ile tebliğ edilmesi yoluna gidildiğinde, ileride çıkabilecek ihtilaflar da düşünülerek, aynı Kanun'un 23/9 maddesi uyarınca tebliğ yapan memurun adı ve soyadının yazılması ile imzasının alınmasının usul ittihazi,

56- Kamulaştırma Bedelinin Tespiti ve Tescili Davasında Bilirkişi Sayısı, Bedelin Ödenmesi

Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı kamulaştırma bedelinin tespiti ve tescili davası ile ilgili yargılamada, bilirkişi heyetinin iki ziraat ve bir mülk bilirkişisinden oluşturulduğu ve hükümde karar altına alınan bedelin karar kesinleştiğinde ödenmesine şeklinde sonuca bağlandığı belirlenmiştir.

* 03/11/2016 tarihli 6754 sayılı Yasa ile değişiklik yapılmasından önce 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10/6. maddesi yollamasıyla 15/4. maddesine göre, "Bilirkişi kurulu kamulaştırmaya konu olan yerin cins ve niteliğine göre üçü odalar listesinden ikisi de idare kurulu listesinden seçilmek suretiyle beş kişiden oluşacağı; bu tarihten sonra da kamulaştırmaya konu olan yerin cins ve niteliğine göre bilirkişilik bölge kurulları

tarafından hazırlanan listelerden en az üç kişilik bilirkişi kurulunun oluşturulacağı hükmü ile tespit edilen bedelin, aynı Kanun'un 19/6. maddesinde belirlenen, idare tarafından kamulaştırma bedelinin zilyet adına yatırıldığına dair makbuzun mahkemeye ibraz edilmesi halinde, taşınmaz malın idare adına tesciline ve kamulaştırma bedelinin zilyede ödenmesine karar verileceği, kararın tapu dairesine ve paranın yatırıldığı bankaya bildirileceğine ilişkin düzenlemenin gözden ırak tutulmaması,

57- Kamulaştırma Bedelinin Tespiti ve Tescil Davalarında, Dava Konusu Taşınmazın Bedeli Konusunda Duruşmada Hazır Olanların Anlaşmaya Davet Edilmesi

Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı kamulaştırma bedelinin tespiti ve tescil davalarında, dava konusu taşınmazın bedeli konusunda duruşmada hazır olan tarafların anlaşmaya davet edilmediği görülmüştür.

* 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10/5 maddesi uyarınca, duruşmada hazır olan tarafların dava konusu taşınmaz malın bedeli konusunda anlaşmaya davet edilmesi, taraflarca bedelde anlaşılması halinde anlaşılan bedelin kamulaştırma bedeli olarak kabulüyle 8. fıkranın 2. ve 3. cümleleri uyarınca işlem yapılması gerektiğinin bilinmesi,

58- Kararlarda HMK'nın 297. Maddesinde Belirtilen Hususlara Yer Verilmediği, Kararların Gereksiz Olduğu veya Kısa Karara Aykırı Gerekçeli Karar Oluşturulabildiği,

Gerekçeli kararların incelenmesinde;

a) Bazı kararların başında "Türk Milleti Adına" verildiğinin,

b) Gerekçeli kararın yazıldığı tarihin,

c) Mahkemenin hükmü hangi sıfatla verdiğinin,

ç) Tarafların ve davaya katılanların kimlik bilgileri ile T.C. kimlik numaraları, varsa kanuni temsilcileri ve vekillerinin ad ve soyadları ile adreslerinin,

Belirtilmediği,

d) Hükmün tefhimi sırasında ve gerekçeli kararda varsa yasa yoluna başvuru süresi ve merciinin gösterilmediği, "yasa yolları açık olmak üzere" şeklinde genel ifade kullanıldığı,

e) Bir kısım kararların yeterli gerekçe içermediği veya gereksiz olduğu,

f) Tefhim olunan kısa karara aykırı gerekçeli karar oluşturulabildiği,

Örneğin;

-Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı alacak ve tahliye davasında yargılamanın bitiminde kısa kararda, akdin feshi ile davalının kiralanandan tahliyesine karar verilmesine rağmen gerekçeli kararda ise buna ilaveten 600,00 TL kira bedelinin davalıdan tahsiline karar verildiği,

-İcra Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında; mahkemece kısa kararda “davanın reddine ve yüzde yirmi tazminatın davacıdan alınmasına” karar verilmesine rağmen gerekçeli kararda ise yalnızca “davanın reddine” şeklinde hüküm kurulduğu,

İzlenmiştir.

***Kararlarda HMK'nın 297. maddesi ile öngörülen bulunması zorunlu olan unsurlara yer verilmesi gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,**

Anayasa'nın 40/2. maddesi ile öngörülen “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır” kuralı ile HMK'nın 297/1-ç maddesindeki yasa hükmüne riayet edilmesi,

Anayasa'nın 141/3. maddesindeki “Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır.” hükmü ile HMK'nın 297/1-c maddesindeki “Tarafların iddia ve savunmalarının özetini, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususları, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delilleri, delillerin tartışılması ve değerlendirilmesini, sabit görülen vakıalarla bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebepleri açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gereklidir.” hükmünün uygulanmasına özen gösterilmesi,

Gerekçeli kararın, tefhim edilen hüküm sonucuna aykırı olamayacağına dair HMK'nın 298/2. maddesindeki amir hükmün hatırdan çıkarılmaması,

59-Kanunla Belirlenmiş Sürelere Riayet Edilmediği

İncelenen bir kısım dosyada; kanunla belirlenmiş sürelere riayet edilmediği, bu bağlamda;

a) Taraflara tebliğ edilen bilirkişi raporları hakkında kanunda öngörülen süreden daha uzun bir süre belirlenerek varsa itirazlarının bildirilmesinin istenildiği,

b) Asliye Ticaret Mahkemesi sayılıda, tahkikat duruşmasında tarafların delil olarak bildirdiği ticari defterlerin ibrazı için bir hafta kesin süre tanındığı,

c) Asliye Hukuk mahkemesinin sayılıda ise, beyanda bulunmak üzere gelecek celseye, gelecek celseden on gün öncesine kadar gibi kanunda öngörülmemiş süreler verildiği,

d) Asliye Hukuk mahkemesine ait sayılılarda, kısmen ıslah talebinde bulunulan davacıya iki hafta süre verildiği,

Gözlenmiştir.

*** “Süreler, kanunla belirtilir veya hâkim tarafından tespit edilir. Kanunda belirtilen istisnalar dışında, hâkim kanundaki süreleri artıramaz veya eksiltemez.” şeklindeki HMK'nın 90/1. maddesi ile aynı Kanun'un bilirkişi raporuna itiraz başlıklı 281. maddesinin 1. fıkrasının “Taraflar bilirkişi raporunun kendilerine tebliğinden itibaren iki hafta içerisinde, raporda eksik gördükleri hususların, bilirkişiye tamamlattırılmasını, belirsizlik gösteren hususlar hakkında ise bilirkişinin açıklama yapmasının sağlanmasını veya yeni bilirkişi atanmasını mahkemeden talep edebilirler.” Yine aynı Kanun'un 140/5 maddesi “Ön inceleme duruşmasında, taraflara dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri mahkemeye sunmaları veya başka**

yerden getirilecek belgelerin getirilebilmesi amacıyla gereken açıklamayı yapmaları için iki haftalık kesin süre verilir. Bu hususların verilen kesin süre içinde tam olarak yerine getirilmemesi hâlinde, o delile dayanmaktan vazgeçilmiş sayılmasına karar verilir” hükümleri ile kısmen ıslah talebine ilişkin aynı Yasa’nın 181/1 maddesi “Kısmen ıslaha başvuran tarafa, ıslah ettiği usul işlemini yapması için bir haftalık süre verilir. Bu süre içinde ıslah edilen işlem yapılmazsa, ıslah hiç yapılmamış gibi davaya devam edilir.” hükmünün uygulamada göz ardı edilmemesi,

60- Kısıtlı Adına Dava Açılması ya da Açılan Davaya Müdahil Olunması Halinde Temsilciden Husumete İzin Kararının İstenmediği, Davalı Olan Kısıtlının Temsilcisinden Husumete İzin Kararı İstendiği,

... Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasında, davacı/müdahil sıfatını taşıyan kısıtlıyı davada temsil eden vasiden, izin belgesi istenmeksizin yargılamanın sürdürüldüğü,

... Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasında, davalı durumundaki kısıtlıyı davada temsil eden vasiye vesayet makamından davayı takip edebilmesi için izin alması gerektiği düşüncesiyle süre verilerek sırf bu nedenle duruşmaların ertelendiği,

Belirlenmiştir.

* TMK’nın 462. maddesi uyarınca kısıtlı adına dava açma veya davaya müdahale etme hallerinde vesayet makamından izin alınması gerekli olup, HMK’nın 54. maddesindeki, davanın açılıp yürütülmesinin belli bir makamın iznine bağlı olduğu hâllerde kanuni temsilcilerin izin belgelerini mahkemeye sunmak zorunda oldukları, aksi takdirde dava açamayacakları gibi yargılamayla ilgili hiçbir işlem yapamayacakları, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde mahkemenin, kanuni temsilcilere eksikliği gidermeleri şartıyla dava açmalarına yahut davayla ilgili işlem yapmalarına izin verebileceği, izin belgesinin alınması için mahkemeye müracaat edilmesi gereken hallerde başvuru yapmak üzere kesin süre verileceği, süresinde mahkemeye başvurulması hâlinde karar verilmeye kadar beklenileceği, süresi içinde belgelerin ibraz edilmemesi veya mahkemeye başvurulmaması hâlinde ise davanın açılmamış veya gerçekleştirilen işlemlerin yapılmamış sayılacağına ilişkin düzenlemenin göz önünde bulundurulması,

TMK’nın 462/8. maddesi uyarınca vesayet altındaki kısıtlı aleyhine dava açılması durumunda vesayet makamının iznine gerek olmadığına dair Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 08/12/2003 tarih ve 2003/15337 esas, 2003/16472 karar ile 26/05/2003 tarih ve 2003/4488 esas, 2003/7543 karar sayılı içtihatları da göz önüne alınarak, sadece kısıtlı adına (davacı sıfatıyla) dava açıldığı takdirde vesayet makamının izninin bulunup bulunmadığının araştırılması,

61- Kıymet Takdirine İtirazda Yasa Yolu

Kıymet takdirine itiraz davalarında; kararların, kesin olmasına rağmen istinaf/temyiz yolu açık olmak üzere verildiği belirlenmiştir.

* İİK’nın 128/a-son maddesi gereği icra hukuk mahkemelerince kıymet takdirine itiraz davaları hakkında verilen kararların kesin mahiyette olduğunun unutulmaması,

62- Geçici Hukuki Korumaya Dair Taleplerde HMK’nın 150. Maddesinin Uygulandığı

Geçici hukuki koruma niteliğindeki ihtiyati tedbir talebini içeren Asliye Hukuk Mahkemesinin değişik iş sayılı dosyasının, tarafların duruşmaya gelmediğinden bahisle HMK'nın 150. maddesine göre işlemden kaldırıldığı gözlenmiştir.

*** İhtiyatî tedbirin dava niteliği taşımayıp geçici hukuki koruma olduğu, HMK'nın 150. maddesinin uygulama alanının ise dava olduğunun anımsanması,**

63- Koruma Kararının Sulh/Asliye Hukuk Mahkemesinden Verildiği

Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 22. maddesi uyarınca, koruma altına alınması icap eden çocuklarla ilgili kararların Çocuk Mahkemesi/Çocuk Ağır Ceza mahkemesi kurulan yerlerde Sulh Hukuk/Asliye Hukuk Mahkemesince görülüp karara bağlandığı müşahede edilmiştir.

*** Anılan Kanun'un 22. maddesi ile TMK'nın 346, 347. maddeleri ve Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 3. maddesi dikkate alındığında, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 26. maddesinin üçüncü fıkrasında, Çocuk Mahkemeleri ile Çocuk Ağır Ceza Mahkemelerinin ve gerektiğinde Çocuk Hâkiminin, bu kanunda yazılı koruyucu ve destekleyici tedbirlerle ilgili olarak da karar vermeye görevli olduğu düzenlenmiş ise de, Yargıtay 20. Hukuk Dairesinin 07/02/2017 tarih ve 2016/14408 esas, 2017/896 karar sayılı ilamında da açıklandığı üzere, Aile Mahkemelerinin, kendilerine intikal eden esas dava ile birlikte, çocuklar hakkında da koruyucu ve destekleyici kararların alınmasında “Çocuk Mahkemeleri ile Çocuk Ağır Ceza Mahkemeleri kurulmayan yerler ile Aile Mahkemelerinin görevine giren esas davaya bağlı olarak kendilerine intikal eden koruma istemleri bakımından” görevli olduklarının unutulmaması,**

64- Miras Şirketine Mümessil Tayininde Husumet

Miras şirketine mümessil tayini istemini içeren davaların hasımsız olarak görülüp sonuçlandırıldığı belirlenmiştir.

*** Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 31/01/2013 tarih ve 2012/8085 esas, 2013/2703 karar, 14/05/2013 tarih ve 2012/17236 esas, 2013/13595 karar sayılı ilamları çerçevesinde, bu tür davalarda husumetin mirasçılarının tamamına yöneltilerek görülmesi icap ettiğinin uygulamada nazara alınması,**

65- Mirasın Reddinin Kütüğüne Kaydedilmediği

Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında mirasın reddine dair verilen kararın mahsus kütüğe kaydının yapılmadığı gözlenmiştir.

*** TMK'nın 609/4, Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 186 ve Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 15 ve 16. maddelerinde yer alan miras ret taleplerinin kabulüne karar verilmesi halinde, aynı gün bu hususun miras ret kütüğüne işleneceğine dair hükmü uyarınca belirtilen kararların gecikilmeksizin mahsus kütüğe kaydına özen gösterilmesi,**

66- Mirasçının Bulunmadığının Tespiti Halinde Veraset İsteminin Reddine Karar Verildiği

Sulh Hukuk Mahkemesi esas sayılıda; celbedilen nüfus kaydı ile dinlenen tanık beyanlarından ölenin mirasçısının olmadığına anlaşıldığına cihetiyle, Hazinenin tek mirasçı olarak gösterilmesi yerine ispat edilemediği gerekçesiyle istemin reddine karar verildiği müşahede olunmuştur.

*** TMK'nın 501. maddesi ile Yargıtay 8. Hukuk Dairesi'nin 23/05/2014 tarih ve 2013/14396 esas, 2014/10545 karar sayılı ilamı uyarınca mirasçısı olmayanın mallarının devlete geçeceğinin bilinmesi, bu gibi durumlarda veraset ilâmında tek mirasçı olarak Hazinenin gösterilmesi gerektiğinin anımsanması,**

67- Noter İş Kâğıtlarının İstenme Usulü

..... Hukuk Mahkemesine ait esas sayılıda, davacı vekilinin talebi üzerine Noterliğine müzekkere yazılarak iş kâğıdının aslının gönderilmesinin istendiği, noterlik dairesinin ilgili Kanun'un 55. maddesini hatırlatan cevabî yazısı üzerine 09/02/2006 günlü oturumda Asliye Hukuk Mahkemesine talimat yazıldığı müşahede olunmuştur.

*** 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun 55, HMK'nın 217/1. maddelerine göre mahkemeler tarafından yargı çevreleri dışında bulunan noterliklere doğrudan yazı yazılarak evrak aslının istenmesi hukuken mümkün bulunmadığından, işlem aslının bulunduğu yer noterlik dairesinin yargı alanı içindeki hukuk hâkimliğine davayı gören mahkeme tarafından talimat yazılarak istinabe yoluyla noterlik evrakının aslının istenilmesi, talimat mahkemesince de ilgili noterliğe yazı yazılarak işlem aslının getirtilerek evrakın suretinin çıkartılıp, aslına uygun olduğu bizzat hâkim tarafından onaylandıktan sonra asıllarının ilgili mahkemeye gönderilmesi, onaylı suretinin de aslının yerinde saklanmak üzere notere verilmesi, bu işler için sarf edilen yazı ücreti, yol tazminatı ve posta masrafı gibi ücretlerin ceza mahkemelerinde kovuşturma giderlerinden hukuk mahkemelerinde de depo edilen ücretten karşılanması gerektiği bilinerek bu hususlarda gereken dikkat ve özenin gösterilmesi,**

68- Nüfus Kaydının Düzeltilmesi Davalarında Nüfus Görevlisi Huzuru

Nüfus kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin bir kısım davaların, nüfus temsilcisinin iştiraki olmaksızın karara bağlandığı saptanmıştır.

*** 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36. maddesi hükmü ile Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin 20/02/2014 tarih ve 2013/20988 esas, 2014/2753 karar, 10/04/2014 tarih ve 2014/2171 esas, 2014/6724 karar sayılı ilamları uyarınca nüfus kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin davalarda nüfus temsilcisinin bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunlu olduğundan, nüfus temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılmasının usul ve yasaya aykırılık teşkil edeceğinin unutulmaması,**

69- Nüfus Kaydının Düzeltilmesi Davalarında Adli Sicil Kaydının Aranmadığı, Kararın Adli Sicil İstatistik Genel Müdürlüğüne Gönderilmediği

a) 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36/1-a maddesine göre açılan isim ve soyadı düzeltilmesi davalarına ilişkin Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında; kimlik değiştirme talebinde bulunan şahısların adli sicil kayıtlarının istenmediği,

b) Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında; dosya kapsamında bulunan adli sicil kaydına göre sabıkalı olan ilgili hakkındaki kesinleşmiş karar suretinin Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ne gönderilmediği,

c) Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında; kimlik değiştirme talebinde bulunan şahısların herhangi bir suçtan aranıp aranmadığının araştırılmadığı ya da kolluk makamlarından cevap verilmediği halde karara bağlandıkları,

Tespit edilmiştir.

* **Hükümlü ya da herhangi bir şekilde tutuklu veya yakalamalı olarak aranan kişilerin aramaları etkisiz kılmak ya da haklarındaki mahkûmiyetlerle ilgili bilgi ve tespitleri bertaraf etmek amacıyla; ad ve soyadları veya her ikisini de değiştirme girişiminde bulunup, pasaport alarak ülkemize giriş-çıkış yapmak istedikleri ya da kanunlardan kaçma yoluna teşebbüs ettikleri, bu itibarla ad ve soyadlarını ya da her ikisini değiştirmek amacıyla mahkemelere başvuranlar hakkında aranan kişiler arasında olup olmadığının tespiti için Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine (UYAP) işlenen “suçun işlendiği yer”, “nüfusa kayıtlı olunan yer” ve “ikamet edilen yer” kriterlerine göre takibi sistem üzerinden arananlar raporu alınmak suretiyle denetimi yapılabilen yakalama emirlerinin UYAP kullanılarak sorgulama yapılabileceği; verilerin bazılarının sistemde olmaması ihtimaline binaen ilgili adli kolluk makamları vasıtasıyla İçişleri Bakanlığı Kaçakçılık İstihbarat Harekât ve Bilgi Toplama Daire Başkanlığı (KİHBİ) Bilgi Sisteminden de yararlanılabileceğinin bilinmesi; bu bilgiler toplandıktan ve adli sicil kaydı incelendikten sonra değerlendirmelerin buna göre yapılarak, bu yolla soruşturma, kovuşturma veya hakkındaki cezanın infazından kurtulmak isteyenlere fırsat verilmemesi,**

Nüfus kaydı düzeltilmesi istenen kişinin KİHBİ kaydı veya adli sicil kaydının bulunması hâlinde, verilecek kararın kesinleşmiş bir suretinin ilgisine göre İçişleri Bakanlığı Kaçakçılık İstihbarat Harekât ve Bilgi Toplama Daire Başkanlığı veya Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesi,

70- Nafaka, Velayet, Vesayet, Nüfus Kayıtlarının Düzeltilmesi Taleplerine İlişkin ve Hizmet Akdi Sebebiyle İşçilerin Açtıkları Davalar Gibi 6100 Sayılı HMK'nın 103. Maddesinde Belirtilen veya Kanunlarda İvedi Olduğu Belirtilen ve Taraflardan Birinin Talebi Üzerine, Mahkemece İvedi Görülmesine Karar Verilen Dava ve İşlerin Adli Tatilde Görülmediği

Nafaka, velayet, vesayet, nüfus kayıtlarının düzeltilmesi taleplerine ilişkin ve hizmet akdi sebebiyle işçilerin açtıkları davalar gibi HMK'nın 103. maddesinde adli tatilde görülebileceği belirtilen ve acele sonuçlandırılması gereken dava ve işlerde, ayırım gözetmeksizin adli tatili kapsayacak şekilde üç aya varan uzun süreli talikler yapıldığı gözlenmiştir.

* **Bazı davaların adli tatil içinde dahi görülerek çabuk sonuçlandırılmasına yönelik HMK'nın 103. maddesinin uygulamada göz önünde bulundurulması,**

71- Nüfusta Ad ve Soyadı Düzeltilmesi Davalarında Verilen Kararın İlanı

Asliye Hukuk Mahkemesine ait nüfusta ad ve soyadı tashihi davalarında verilen düzeltme kararının ilanına hükmedilmediği veya hükmedilen ilanın yaptırılmadığı görülmüştür.

*** TMK'nın 27. maddesi uyarınca isim tashihi ile ilişkin kararların ilan edilmesi icap ettiğinden bu gereğın yerine getirilmesinden kaçınılması,**

72- Nüfus Davalarında Resen Araştırma İlkesinin Uygulanmasında Hassas Davranılmadığı

Nüfusta yaş tashihi ile ilgili dosyaların tetkikinde, gereken dikkatin gösterilmeyip resen araştırma ilkesine aykırı davranıldığı ve dosyaların yeterince incelenmediği,

Bu cümleden olarak;

a) esas sayılılarda davacıların yaşlarının tescil tarihlerini iki–altı seneye varan şekilde aşarak küçültüldüğü, küçültme kararlarında ayrıca resmi kayıtların sahteliği sübut bulmadığı ve bu yönde bir talep ya da iddia da olmadığı halde tescil tarihlerinin de tashihi karar verildiği,

b)esas sayılıda ise nüfus aile kaydına göre davacının 1944 olan doğum tarihinin, anne ve babasının evlenme tarihi 1942 olmasına rağmen, evlilik dışı doğum beyan edilmediği ve bu yönde delil de olmamasına karşın 1940 olarak tashihi dair hüküm kurulduğu,

*** Yargıtay'ın yerleşik kararları ile Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin 17/09/2012 tarih ve 2012/8220 esas, 2012/9593 karar sayılı içtihatı uyarınca, şahsın doğmadan nüfusa tescilinin mümkün olmadığı, tashihi ile tescilden daha küçük bir tarihe karar verilemeyeceğine dair içtihatlarının ve nüfus kayıtları kamu düzenini ilgilendirdiğinden, nüfus müdürlüğünün de iştirak ettiği nazara alınarak araştırmada gereken hassasiyetin gösterilmesi gerektiğinin unutulmaması,**

73- Orman Kadastro Davaları

Orman kadastroına ilişkin davalarda tarafların mazeretsiz olarak duruşmaya gelmediklerinden bahisle HMK'nın 150. maddesi uyarınca dosyanın işlemde kaldırıldığı ve daha sonra da davanın açılmamış sayılmasına karar verildiği görülmüştür.

*** Yargıtay 20. Hukuk Dairesinin 29/01/2002 tarih ve 2002/155 esas, 2002/507 karar, 18/02/2003 tarih ve 2002/9993 esas, 2003/447 karar sayılı içtihatları uyarınca, orman kadastro davalarının da bir kadastro ihtilâfi ve davası olduğu göz önüne alınarak taraflar gelmeseler dahi resen davanın yürütülerek bir karar verilmesi icap ettiğinin bilinmesi, bu türden davalarda da HMK'nın 150. maddesinin uygulama yeri bulunmadığının unutulmaması,**

74- Ön İnceleme İşlemlerinin Tam ve Eksiksiz Olarak Yerine Getirilmeden Tahkikat Aşamasına Geçildiği, Ön İnceleme Aşamasının Sonunda Ön İnceleme Tutanağı Düzenlenmediği

a) sayılılarda (tüketici hakem heyetinde görülmesi gerektiği), esas sayılılarda (görev, kesin yetki, taraf ehliyeti, dava ehliyeti, derdestlik ve kesin hüküm gibi) dava şartları hususundaki davalı itirazı ve (yetki, iş bölümü, tahkim gibi) ilk itirazlar sonuca bağlanmaksızın,

b) esas sayılılarda; taraflar sulha ve arabuluculuğa teşvik edilmeksizin,

c) esas sayılılarda; ön inceleme duruşmasında , “tarafların iddia ve savunmalarında dile getirdikleri hususlar” gibi soyut ibareler yazılmak suretiyle ya da uyuşmazlık konusu belirlenmeksizin,

ç) Tutanağın duruşmada hazır bulunan taraflarca imzalanmaksızın,

Tahkikat aşamasına geçildiği,

d) Ön inceleme aşamasının sonunda Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik’in EK-1’de yer alan örnek formun kullanılmadığı gibi resen de düzenlenmediği,

Görölmüştür.

*** HMK’nın; 140. maddesi “(1) Hâkim, ön inceleme duruşmasında, dava şartları ve ilk itirazlar hakkında karar verebilmek için gerekli görürse tarafları dinler; daha sonra, tarafların iddia ve savunmaları çerçevesinde, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususları tek tek tespit eder.**

Uyuşmazlık konularının tespitinden sonra hâkim, tarafları sulhe (Ek ibare: 07/06/2012-6325 S.K./35.md) veya arabuluculuğa teşvik eder; bu konuda sonuç alınacağı kanaatine varırsa, bir defaya mahsus olmak üzere yeni bir duruşma günü tayin eder.

Ön inceleme duruşmasının sonunda, tarafların sulh (Ek ibare: 07/06/2012-6325 S.K./35.md) veya arabuluculuk faaliyetinden bir sonuç alıp almadıkları, sonuç alamadıkları takdirde anlaşamadıkları hususların nelerden ibaret olduğu tutanakla tespit edilir. Bu tutanağın altı, duruşmada hazır bulunan taraflarca imzalanır. Tahkikat bu tutanak esas alınmak suretiyle yürütölür.

Ön inceleme tek duruşmada tamamlanır. Zorunlu olan hâllerde bir defaya mahsus olmak üzere yeni bir duruşma günü tayin edilir.

Ön inceleme duruşmasında, taraflara dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri mahkemeye sunmaları veya başka yerden getirtilecek belgelerin getirtilebilmesi amacıyla gereken açıklamayı yapmaları için iki haftalık kesin süre verilir. Bu hususların verilen kesin süre içinde tam olarak yerine getirilmemesi hâlinde, o delile dayanmaktan vazgeçilmiş sayılmasına karar verilir.”

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütölmesine Dair Yönetmelik’in 201/3 maddelerinde yer alan, “hâkim tarafından Ek 1’de yer alan Örnek Ön İnceleme Kontrol Formu kullanılmak suretiyle ön inceleme tutanağı düzenlenebileceği gibi ön inceleme tutanağı resen de düzenlenebilir. Ek 1’de yer alan veya hâkim tarafından resen oluşturulan form elektronik ortamda doldurulup güvenli elektronik imza ile imzalanarak kaydedilir ve ön inceleme tutanağına eklenir” düzenlemesine riayet edilmesi,

Hükmünün uygulanmasına titizlik gösterilmesi,

75- Reddi Hâkim Talebinin Reddine İlişkin Kararlarda Para Cezasına Hükmolunmadığı

Değişik iş kararlarının tetkikinde; merci sıfatıyla bakılan ve kötüniyetle yapıldığı anlaşılan reddi hâkim taleplerinin kabul edilmemesi halinde hâkimi reddeden vekile ya da tarafa disiplin para cezası verilmediği belirlenmiştir.

*** Reddi hâkim talebinin reddi halinde, HMK'nın 42/4 maddesinde öngörülen disiplin para cezasının uygulanmasında titiz davranılması,**

76- Senet vs. Kıymetli Evrak Asıllarının Dosya İçinde Muhafaza Edildiği

Konusu çek ve bono olan ihtiyati haciz taleplerine ilişkin değişik iş dosyalarında, senet asıllarının, talep tarihinden, hâkim tarafından incelenmek üzere ele alındığı zamana kadar geçen süreçte, muhkem bir yerde saklanması yerine dosya içerisinde bırakıldığı tespit edilmiştir.

*** Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 169/3-h, 255/1. maddeleri dikkate alınarak; kıymetli evrak ve saklanması lüzumlu görülen sair belgelerin yazı işleri müdürünün sorumluluğunda mahkemenin kasasında muhafaza edilmesi,**

77- Suç Oluşturan Eylemi Nedeniyle Yemin Teklifi

Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında, elektrik su gibi işleri takip amacı ile davacının verdiği vekâletnameyi davalının hile ile tapuda intikali gerçekleştirecek şekilde dönüştürdüğü iddiası emniyeti suiistimal ya da dolandırıcılık suçunu oluşturduğu halde hile yaptığı söylenen davalıya yemin teklifi amacıyla talikler yapıldığı tespit edilmiştir.

*** HMK'nın 226/1-c. maddesine göre yemin edecek kimseyi ceza soruşturması ya da kovuşturması ile karşı karşıya bırakacak vakıaların yemin konusu olamayacağını anımsanması,**

78-Tahkikat Aşamasında Belirlenen Eksik Harcın İkmal Edilmemesi

Asliye Hukuk Mahkemesine ait, müdahalenin men'i, tapu iptali ve tescil gibi gayrimenkulün aynına taalluk eden davaların bir kısmında keşifte saptanan değerler dava dilekçesinde belirtilenden fazla olduğu anlaşılmış olmasına rağmen peşin harç ikmal edilmeden davaya devam olunduğu gözlenmiştir.

*** 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 16. maddesine işlerlik kazandırmak amacıyla, taşınmazın aynına taalluk eden davalarda mahallinde yapılan keşif sırasında dinlenen bilirkişilere nizalı taşınmazın dava tarihi itibarıyla değerinin sorulması, Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 11/06/2014 tarih ve 2014/6223 esas, 2014/11606 karar sayılı içtihadında da belirtildiği gibi aynı Kanun'un 30. maddesinin "Muhakeme sırasında tespit olunan değerler, dava dilekçesinde belirtilen değerden fazla olduğu anlaşılırsa, yalnız o celse için muhakemeye devam olunur, takip eden celseye kadar noksan değer üzerinden peşin karar ve ilâm harcı tamamlanmadıkça davaya devam olunmaz. HMK'nın 150. maddesinde gösterilen süre içinde dosyanın muameleye konulması, noksan olan harcın**

ödenmesine bağlıdır” amir hükmüne işlerlik kazandırılarak hazine zararına sebebiyet verilmesinden kaçınılması,

79-Tanıkların Çağrılmasında veya Dinlenilmesi Sırasında Kanuna Aykırı Uygulamalar Yapılabildiği

Tanıkların çağrılması veya dinlenmesinde zaman zaman HMK'nın tanıklığı düzenleyen 240 ilâ 265. maddelerine aykırı uygulamalar yapılabildiği, bu kapsamda;

a) Tanıklara anlatımlarından önce yapılması gereken ikazların umumiyetle eksik icra olunduğu, bazen de hiç ifa edilmediği,

b) Keşifte veya duruşmada tanıkların beyanlarının birlikte ve müşterek olarak tespit olunduğu,

c) Bir kısım dosyalarda dinlenen şahıtlere baştan yemin ettirilmediği,

ç) Tanıklıktan çekinme hakkı olan tanıkların, çekinme hakkının hatırlatılmasını müteakip tanıklık edeceklerini söylemeleri üzerine yemin ettirilmeden dinlendikleri,

d) Bazen çekinme hakkı olan tanıkların, bu hakları hatırlatılmadan dinlendikleri, bazen de çekinme hakkı olmayanlara çekinme hakkı hatırlatılarak dinlenilmelerinin inisiyatiflerine bırakılabildiği,

e) Tanıkların usulüne uygun düzenlenen çağrı kâğıdı ile çağrılması yerine sık sık hazır edilmelerinin taraflardan veya vekillerden istenebildiği, tanığın gelecek celse davacı vekilince/davacı tarafından hazır edildiğinde dinlenilmesi şeklinde ara kararları kurulabildiği,

f) Genel olarak huzurda dinlenen veya talimatla anlatımları saptanan tanıklara ücret tayin ve takdir edilmediği,

g) Tanıklara çıkarılan davetiye üzerine tanıklık ücretinin yatırıldığını gösteren şerhin verilmediği,

ğ) Genel bir uygulama olarak tanıklık ücretinin yatırıldığını gösteren şerhi de içeren usulüne uygun tebligata rağmen, mazeretsiz olarak duruşmaya gelmeyen tanıklara yaptırım uygulanmadığı,

Anlaşılmıştır.

***HMK'nın 256. maddesinde öngörülen yasal uyarıların açıkça ve tam olarak yapılmasına özen gösterilmesi,**

HMK'nın 261/1 maddesindeki “Tanıklar, hâkim tarafından ayrı ayrı dinlenir ve biri dinlenirken henüz dinlenmemiş olanlar salonda bulunamazlar. Tanıklar gerektiğinde yüzleştirilirler.” amir hükmünün uygulamada göz önünde bulundurulması,

HMK'nın 258/1 maddesindeki “Yemin, tanığın dinlenilmesinden önce eda edilir” amir hükmünün uygulamada göz önünde bulundurulması,

HMK'nın 257. maddesinde yemin verilmeden dinlenecek tanıklar belirtilmiş olup, tanıklıktan çekinme hakkına sahip olanlar bunlar arasında gösterilmediğinden bu kişilerin tanıklık yapması halinde yeminle dinlenmelerinin hatırdan çıkarılmaması,

HMK'nın 248. maddesinde kişisel nedenlerle kimlerin tanıklıktan çekinebileceği sayılmış olup, tanıklık için yapılan çağrıya uymanın zorunluğu olduğuna dair HMK'nın 245. maddesi hükmü de dikkate alınarak, belirtilen Kanun hükmünün uygulanmasında titizlik gösterilmesi,

Tanıkların davetini düzenleyen HMK'nın 243. maddesi hükmüne uygulamada riayet edilmesi,

HMK'nın 265 ve 324. maddeleri ile Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 25/04/2005 tarih ve 2005/10327 esas, 2005/4392 karar sayılı ilamında da öngörüldüğü üzere, iki taraftan her birinin dinlenmesini istedikleri şahit ve bilirkişilerin veya talebi üzerine yapılacak diğer işlemlerin masrafını ödemeye, buna yetecek miktar avansı mahkeme veznesine yatırmaya mecbur olduğu; Anayasa'nın, "Kişinin Hak ve Ödevleri" bölümünde yer alan 18. maddesinde angarya yasağı da getirildiği hatırlanarak, tanıklara ücret takdir edilmesi,

HMK'nın 244/1-e maddesi uyarınca Adalet Bakanlığınca hazırlanan tarife gereğince tanıklara ücret ödeneceği hükmüne bağlandığından tanıklara gönderilecek davetiyede tanıklık ücretinin yatırıldığına dair şerh verilmesinin unutulmaması,

Davaların süratle sonuçlandırılması bakımından, HMK'nın 245. maddesinin uygulanmasında gereken hassasiyetin gösterilmesi,

80- Tahliye Olan Hükümlü Davalıya Vasi Tayini Davasının Bekletici Mesele Yapıldığı

Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı tazminat davasında bir yıldan fazla özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkûm olan ve ceza infaz kurumundan 17/03/2004 tarihinde salıverilen davalıya vasi tayin edilmesi konusunda 30/03/2004 tarihinden inceleme tarihine kadar salt vesayetle ilgili ara kararları kurularak duruşmaların ertelendiği görülmüştür.

* TMK'nın 471. maddesine göre özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkûmiyet sebebiyle kısıtlı bulunan kişi üzerindeki vesayet hapis halinin sona ermesiyle kendiliğinden ortadan kalkacağı dikkate alınarak lüzumsuz taliklerden sakınılması,

81- Taliklerde Saat Belirtilmediği

Duruşmalarda oturum gününün saptanması ile yetinildiği, duruşma saatinin ise genellikle 09.00 olarak belirlendiği görülmüştür.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 204. maddesi uyarınca, duruşma tarihi ile birlikte oturum saatlerinin de belirlenerek, tarafların adliye koridorlarında boşuna beklemelerinin önlenmesi,

82- Talimat Tensiplerinin Geç Yapıldığı, Makul Sürede Duruşma Günü Tayin Edilmediği

a) Tetkik edilen bir kısım talimat evrakında; talimat müzekkeresinde bulunan hâkim havale tarihi ile tensip günü arasında (on) ilâ (on dört) güne ulaşan tehirlerle sebebiyet verildiği,

b) Hukuk mahkemelerine ait istinabe evrakının incelenmesinde; arada uygun süre bulunmasına rağmen, duruşma günü tayin edilirken, istinabe talebinde bulunan mahkemenin belirlediği güne yetiştirilmesi hususunda gereken titizliğin gösterilmediği,

c) talimat sayılılarda, UYAP üzerinden tevzi edilerek talimat avansı da ulaştığı halde, evrakının (on) günden (altmış) güne varan sürelerle işlemsiz bırakıldığı,

Saptanmıştır.

*** HMK'nın 30. maddesi dikkate alınarak istinabeye konu delillerin toplanması için gerekli işlemlerin gecikmeye meydan verilmeden yapılması ve duruşma günü tayin edilirken istinabe talebinde bulunan mahkemenin belirlediği celse tarihinin göz önünde bulundurulması suretiyle gereksiz taliklere sebep olunmaması,**

83- Taşınmazın Aynına İlişkin Davalarda Hüküm Özetlerinin Tapu Müdürlüğüne Gönderilmediği

Kabul ile sonuçlanan taşınmazın aynına ilişkin davalarda hüküm özetlerinin alakalı tapu müdürlüğüne gönderilmediği müşahede edilmiştir.

*** Kötü niyetli şahısların durumdan yararlanmalarının önlenmesi ve mahkeme kararlarının infazının imkânsız hale gelmemesi için gayrimenkule ilişkin davalarda, İcra ve İflâs Kanunu'nun 28. maddesinde belirtildiği gibi; davacı lehine hüküm verildiği takdirde, mahkemece davacının talebine hacet kalmaksızın hükmün tefhimi ile beraber hülasasının tapu müdürlüğüne bildirilmesinde zorunluluk bulunduğu hatırlanması ve anılan dosyalarda buna göre işlem yapılması,**

84- Tapu İptal ve Tescil Davalarının Hakemde Görülemeyeceği

Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında taşınmazın aynına ilişkin davaya hakem sıfatıyla bakıldığı müşahede edilmiştir.

*** 3533 sayılı Umumî, Mülhak ve Hususî Bütçelerle İdare Edilen Daireler ve Belediyelerle Sermayesinin Tamamı Devlete veya Belediye veya Hususî İdarelere Ait Daire ve Müesseseler Arasındaki İhtilâfların Tahkim Yolu İle Halli Hakkında Kanun'un 4. maddesi ve HMK'nın 408. maddesi ile taşınmazın aynına ilişkin çekişmelerin hakemin görevi alanından çıkarıldığı göz önüne alınarak genel mahkemelerde görülmek üzere görevsizlik kararı verilmesi gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,**

85- Tanıma Dosyasında Annenin Son Medeni Halini Gösteren Belgenin Yer Almadığı

Aile Mahkemesinin esas nolu tanıma dosyasında; annenin son medeni hâlini gösterir kimlik bilgilerinin UYAP kayıtlarından alınmadığı görülmüştür.

*** TMK'nın 295. maddesinde belirlenen "Başka bir erkek ile soybağı bulunan çocuk, bu bağ geçersiz kılınmadıkça tanınamaz." hükmü uyarınca tanımaya engel bir durumun söz konusu olup olmadığının tespiti yönünden anneye ait aile nüfus kayıt örneklerinin temini ile mevcut kayıtların tanıma işlemi yapılırken dikkate alınması,**

86- Tevdi Mahalli Tayini Kararının Tebliğ Edilmediği

Sulh Hukuk Mahkemesinin değişik iş sayılı, kira parası ödeme yerinin belirlenmesine ilişkin kararlarının muhataplarına tebliğ olunmadığı saptanmıştır.

*** Türk Borçlar Kanunu'nun 107 ve 111. maddeleri gereğince, tayin edilen tevdi mahallinin muhatabına duyurulması icap ettiğinin hatırdan tutulması,**

87- Tevdi Mahalli Tayini Kararlarında Maktu İlâm Harcı Alındığı

Tevdi mahalli tayini kararlarında maktu ilam ve karar harcı tahsil olunduğu halde kararla birlikte iade edilmediği görülmüştür.

*** 492 sayılı Harçlar Kanunu'na bağlı (1) Sayılı Tarife'nin A/III-2/a, b, c, d madde ve bentlerinde, tevdi mahalli tayini kararlarından ilâm ve karar harcı alınacağına dair bir hüküm bulunmadığından, aynı Tarife'nin A/I maddesi gereğince bu taleplerden sadece başvurma harcı tahsil olunması,**

88- Tüketici Mahkemesinde Harç

Tüketici şikâyeti ile ilgili olarak Asliye Hukuk (Tüketici) Mahkemesine açılan esas sayılı dosyada, dava açılışında başvuru harcı ve peşin harç alındığı belirlenmiştir.

*** 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'un 73. maddesinin 2. fıkrası ve Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 01/12/2015 tarih ve 2015/24966 esas, 2015/35158 karar sayılı ilamı uyarınca; tüketici ve tüketici örgütleri tarafından açılan davaların her türlü harç ve vergiden muaf olduğunun unutulmaması,**

89- TMK'nın 644. Maddesine Göre Açılan Davalarda Özel Meşruhat

Elbirliği halindeki mülkiyetin paylı mülkiyete çevrilmesi istemine ilişkin Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında; diğer mirasçılara gönderilen davetiyelerde; hâkimin belirleyeceği sürede "elbirliği mülkiyetinin devamını haklı kılacak bir itiraz ileri sürülmediği veya mirasçılardan birinin paylaşma davası açmadığı takdirde elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürüleceği" ihtaratının yer almadığı gözlenmiştir.

*** TMK'nın 644. maddesi hükmü ile buna ilişkin Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 22/06/2015 gün ve 2014/13402 esas, 2015/6942 karar sayılı ilamının uygulamada nazara alınması,**

90- Vakıf Kararlarının Kütüğüne Tescil Edilmediği

Asliye Hukuk Mahkemesinin vakıf tesciline ilişkin kesinleşen esas sayılı dosyasında, defter mevcut olmadığından bahisle, ilamın tescil edilmediği beyan ve müşahede olunmuştur.

*** TMK'nın 104 ile Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 171/1-p ve 191. maddelerinde belirtilen kaydın UYAP ortamında tutulmasının zorunlu olduğunun hatırdan çıkarılmaması,**

91- Vasiyetnamenin Açılması Dosyasının İşlemden Kaldırıldığı, Vasiyetnamenin Açılmasının Muhafaza Edildiği, Vasiyetnamenin Açılmasının Tereke Hâkimliği Esasına Kaydı

Vasiyetnamenin açılmasıyla ilgili dosyalarda zaman zaman hatalı uygulamalar yapılabildiği, bu cümleden olarak,

a) Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasının takip edilmemesi nedeniyle HMK'nın 150. maddesi gereğince işlemden kaldırılmasına karar verildiği,

b) Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılılarda, açılmasına karar verilen vasiyetnamelerin dosyasında muhafaza edildiği,

c) Tereke hâkimliğinin esasına kaydedilerek sonuçlandırıldıkları,

Görülmüştür.

*** TMK'nın 596, 597 ve Türk Medenî Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 36. maddeleri gereğince; açılan vasiyetnamenin hâkim tarafından güvenilir bir yerde saklanacağı, davete rağmen hiçbir mirasçı gelmemiş olsa dahi vasiyetnamenin açılmasına karar verileceği ve vasiyetnamenin açılması işlemlerinin sulh hâkimi tarafından yerine getirileceği, bu nedenle HMK'nın 150. maddesinin uygulama yerinin burada olmadığı, ayrıca, görevin Sulh Hukuk Mahkemesine ait olduğu dikkate alınarak, intikal eden bu tür taleplerin Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 172. maddesi gereğince sözü edilen mahkemenin esasına kaydının yapılarak sonuçlandırılmasının da göz ardı edilmemesi,**

92- Vasiyetnamenin Açılmasında Tüm Mirasçıların Arandığı, Duruşmada Mirasçı Hazır Bulunsa Bile Vasiyetnamenin Tebliği Zorunluluğuna Uyulmadığı, Vasiyetnamenin Açılmasında İptal ve Tenkis Davasının Bekletici Mesele Yapıldığı

Vasiyetnamenin açılmasına dair Sulh Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyalarında;

a) Gereği bulunmamasına rağmen, tüm mirasçıların tespitiyle, kendilerine tebligat yapılması ve duruşmada hazır bulunmalarının beklenerek yargılamanın sürdürüldüğü,

b) Duruşmada vasiyetname açılarak okunmasına rağmen hazır olsun ya da olmasın mirasta hak sahibi olanların her birine vasiyetnamenin kendilerine ilişkin kısımlarının onaylı bir örneğinin tebliğ edilmediği,

c) Vasiyetnamenin iptali veya tenkis için açılan davaların bekletici mesele yapıldığı,

Görülmüştür.

*** TMK'nın 596, 597 ve Türk Medenî Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 36. maddeleri gereğince; vasiyetnamenin açılması sırasında hazır bulunmak üzere bilinen mirasçılar ile diğer ilgililerin çağrılacağı, vasiyetnamenin mahkemeye tesliminden itibaren bir ay içinde -davete rağmen hiçbir**

mirasçı gelmemiş olsa dahi- açılacağı, mirasta hak sahibi olanların her birine vasiyetnamenin kendilerine ilişkin kısımlarının onaylı bir örneğinin tebliğ edileceği hususları ile konuya ilişkin Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 03/12/2015 tarih ve 2015/11756 esas, 2015/19650 karar sayılı içtihadının gözden ırak tutulmaması,

Vasiyetname açılmasından sonra vasiyetnamenin iptali ve tenkis davasının bekletici mesele yapılmasında yasal bir zorunluluk ve hukuki yarar bulunmadığının göz önünde tutulması,

93- Vekille Takip Edilen Nüfus Davalarında Özel Yetkinin Aranmadığı

Vekil aracılığı ile açılan isim tashihi davalarında, özel yetki bulunmayan genel nitelikteki vekâletnamelerle yargılamaya devam edilerek davanın sonuçlandırıldığı müşahede edilmiştir.

* HMK'nın 74. maddesi gereğince, isim tashihi gibi kişiye sıkı sıkıya bağlı haklarla ilgili vekilin dava açması ve davayı takip edebilmesi için vekâletnamesinde özel yetki bulunması gerektiğinin gözden kaçırılmaması,

94- Verasetin İptali Davasında Husumet

Sulh Hukuk Mahkemesine ait esas sayılı verasetin iptaline ilişkin dosyada, hak sahibi görünen mirasçılarının tamamı davaya dahil edilmeden hüküm kurulduğu saptanmıştır.

* Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 10/12/2015 tarih ve 2015/2518 esas, 2015/11356 karar sayılı içtihadına nazaran; iptali istenen veraset belgesinde hak sahibi olarak belirlenen şahısların tamamına husumet tevcih ettirilmesi ve konunun resen nazara alınmasına itina gösterilmesi,

95- Yabancı Mahkeme İlâmının Altına Şerh

Hukuk Mahkemelerinin kimi dosyalarında; yabancı mahkeme kararının tenfizine karar verildiği halde, yabancı mahkeme ilâmının aslına veya ilâmı veren yargı organı tarafından onanmış örneğinin altına ilgili şerhin verilmediği saptanmıştır.

* 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkındaki Kanun'un 56. maddesi gereğince, yabancı mahkeme ilâmının tamamen veya kısmen tenfizine veya istemin reddine dair kararların, yabancı mahkeme ilâmının veya ilâmı veren yargı organı tarafından onanmış örneğinin altına yazılarak hâkim tarafından mühürlenip imzalanmasının usul edinilmesi,

96- Yabancı Uyruklu Kişilerin Açtığı Davalarda Teminat Aranmadığı

İkili anlaşmalar uyarınca muafiyet bulunmayan yabancı uyruklu şahısların Türkiye'de açtıkları davalar için teminat göstermedikleri beyan ve müşahede edilmiştir.

* 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkındaki Kanun'un 48. maddesi, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 26/11/2015 tarih ve 2014/17582 esas, 2015/12605 karar, 12. Hukuk Dairesinin 15/12/2015 tarih ve 2015/21606 esas, 2015/31668 karar sayılı içtihatları uyarınca, mütekabiliyet ilkesi gereği muafiyet bulunmadığı

takdirde yabancıların açtıkları davalarda teminat gösterme mecburiyeti olduğundan bu hususun dikkate alınması,

97- Yargılama Giderlerinin Ayrıntılı Olarak Hükümde Gösterilmediği

Hüküm altına alınan masraf toplamı belirtilmesine karşın, giderlerin nelerden ibaret olduğunun ilamda açıklanmadığı görülmüştür.

*** HMK'nın 332/2. maddesi uyarınca; yargılama gideri, tutarı, hangi tarafa ve hangi oranda yükletildiği ve dökümünün hüküm altında gösterilmesi gerektiğinden, masraf dökümünün ilamın altına yazılması gereğine riayet olunması,**

98- Yasal Dayanağı Olmayan Delil Tespiti İstekleri

İleride bir hukuk davasına konu olacağı ve ilgilinin hukukî yararı bulunduğu belirlenmeden vaki delil tespiti taleplerinin yerine getirilerek yasal koşulların gerçekleşip gerçekleşmediği üzerinde durulmadan lüzumsuz emek harcadığı,

Örneğin;

a) Tapuda hissedar gösterilen kişinin mirasçılarının mahalline gidilerek saptanmasına dair,

b) Tapuda kayıtlı taşınmazların, yine tapuda kayıtlı hissedarlarının, hâkimlikçe tapuya gidilerek resmî kayıtlar üzerinde bilirkişi marifeti ile saptanmasına dair taleplerin,

c) Çevre ve Şehircilik Bakanlığından müteahhitlik belgesi alabilmek amacıyla faaliyet gösterdiği yerde mevcut makine parkının saptanmasına ilişkin talebin,

ç) Sitelerine komşu ve tescil harici hazine arazisinden iki buçuk dönüm kiralamak istediklerinden, mezkur taşınmazın mahallinde tespitini havi isteğin,

d) İmar Kanunu ile özel parselasyon yapılmasının yasaklandığı da dikkate alınmadan Belediyesince yapılan kadastro parselasyon haritası ile özel parselasyon haritasının karşılaştırmalı olarak mahalline uygulanmasını içeren isteğin hukuki menfaat ile acele hal izah edilmeden,

e) Tapu ile sahip bulunduğu ve işyeri olarak kullandığı yere ruhsat alacağından bu yerin belirlenmesine dair isteğin,

f) Asliye Hukuk Mahkemesinin görevine girmediği halde Belediyesince mutfağının temiz olmadığı ve teftiş defteri bulunmadığı için dükkânının kapatılmasına ilişkin idari tasarruf aleyhindeki taleple ilgili isteğin,

Delil tespiti yoluyla yerine getirildiği gözlenmiştir.

*** “Delil tespiti istenebilmesi için hukuki yararın varlığı gerekir. Kanunda açıkça öngörülen hâller dışında, delilin hemen tespit edilmemesi hâlinde kaybolacağı yahut ileri sürülmesinin önemli ölçüde zorlaşacağı ihtimal dâhilinde bulunuyorsa hukuki yarar var**

sayılır.” hükmünü içeren HMK’nın 400/2. maddesi dikkate alınarak, yasal koşulları gerçekleşmeyen delil tespiti taleplerinin yerine getirilmemesi,

99- Yoklukta Yapılan Delil Tespit Tutanaklarının Karşı Tarafa Tebliğ Edilmediği

Karşı tarafın yokluğunda yapılan delil tespitine dair, tutanak, karar ve eklerinin sonradan tebliğ zorunluluğuna uyulmadığı belirlenmiştir.

*** HMK’nın 403. maddesine göre, karşı tarafın yokluğunda delil tespiti yapılması halinde tespit dilekçesi, tespit kararı, tespit tutanağı ve varsa bilirkişi raporunun bir örneğinin mahkemece kendiliğinden karşı tarafa tebliği zorunlu olup, bu şekilde tebligat yapılmayan delil tespitinden, sonradan açılan davada davacının yararlanamayacağına dair Yargıtay HGK’nın 27/11/1971 tarih ve 9/23-690 sayılı içtihadı göz önünde bulundurularak ilgililerin mağduriyetine yol açılmaması,**

100- Yurt Dışı İstinabe Usulünde Hatalı Uygulamalar Yapılabildiği

Yurt dışı istinabe işlemlerinde uluslararası hukukun gerektirdiği yazışma kurallarına uyulmaksızın evrakın iadesi sonucunu doğuracak şekilde işlem yapılarak, yargılamanın bazen aylarca uzamasına sebebiyet verildiği; Bu cümleden olarak,

Asliye Hukuk Mahkemesinin esas sayılı dosyasında, Avusturya Yetkili Adli Makamlarına talimat yazılması için Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü’ne gönderilen evrakın, “..... adli yardım talep edilecek ülkenin yetkili adli merciine hitaben yazılan, kısaca maksadı ifade eden, mahkeme mührü ve ilgili hâkimin imzasını, iki adet Türkçe talimat ve bunların tercümelerini ihtiva eden evrakın Bakanlığa gönderilmesi gerektiği ” gerekçesiyle bilâ ikmal iade edildiği belirlenmiştir.

*** Uluslararası Adli Yardım taleplerinde, Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün 16/11/2011 gün 63/2 nolu genelgelerine uygun davranılmasına azami gayret gösterilerek emek ve zaman kaybına neden olunmaması,**